

องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์
และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

ยูเนสโก คูริเย

ISSN 1513-6787

ปีที่ 25 ฉบับที่ 2
กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2551

จุดวิกฤติ
“จากภาวะโลกร้อน”

ที่ปรึกษา

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บรรณาธิการอำนวยการ

ไพศาล วิศาลาภรณ์

ผู้จัดการการพิมพ์

ยุวดี ภูริโกโคย

คณะบรรณาธิการ

ชนิษฐา ห่านิรัตติชัย
ปณิตดา ชามสมพล
จิรนนท์ คุ้มพงษ์พันธ์

ผู้ตรวจแก้ไข

ศรีน้อย โปวาทอง
ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

ผู้แปล

ศรีน้อย โปวาทอง
ดร.สรวิวัฒน์ วิศาลาภรณ์
เบญจพร มรรยาทอ่อน
สิงหชาติ ไตรจิตต์
จิรนนท์ คุ้มพงษ์พันธ์

ภาพปก : UNESCO COURIER, NO. 3, 2008

จัดพิมพ์

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2628 5646-9 โทรสาร 0 2281 0953

ศิลปกรรมฉบับภาษาไทย

รณกร เล็กชะอุ่ม

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว 2249 ถนนลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310
โทร. 0 2538 3033 โทรสาร 0 2539 3215

หมายเหตุ :

- วารสารยูเนสโก คูริเย ฉบับภาษาไทยที่จัดทำนี้ เป็นฉบับที่กระทรวงศึกษาธิการคัดเลือกมาจากวารสารยูเนสโก คูริเย ฉบับ online ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2551 ที่องค์การยูเนสโกจัดทำ โดยฉบับนี้เป็นฉบับ online ของเดือนเมษายน 2551
- สามารถอ่านฉบับภาษาอังกฤษ และฉบับอื่นๆที่ไม่ได้จัดแปลเป็นภาษาไทยได้ที่ www.unesco.org/courier และอ่านฉบับภาษาไทยได้ที่ www.bic.moe.go.th

บทความที่ตีพิมพ์เป็นความคิดเห็นเฉพาะตัวของผู้เขียนยูเนสโกหรือกองบรรณาธิการยูเนสโก คูริเย ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป ทีมงานยูเนสโก คูริเย เป็นผู้เขียนคำบรรยายภาพและหัวเรื่อง ในส่วนของเส้นแบ่งเขตแดนในแผนที่นั้นมิได้แสดงนัยว่า ยูเนสโก หรือประเทศ และดินแดนที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติให้การยอมรับอย่างเป็นทางการ

จากบรรณาธิการ

“บรรดานักวิชาการมิได้ใส่ใจต่อประเด็นเรื่องความเสมอภาคอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศเท่าที่ควร” ราเชนทร์ ปาเชารี นักวิทยาศาสตร์ชาวอินเดียผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change เรียกโดยย่อว่า IPCC) ซึ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพประจำปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550) กล่าว และอธิบายต่อไปว่า “เท่าที่ผ่านมาเรามักจะมุ่งเน้นทำการวิจัยกันในด้านวิทยาศาสตร์กายภาพของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ ด้านอันตรายต่างๆ และทางเลือกที่จะปิดป่าให้บรรเทาเบาบางลง แต่มาบัดนี้เราเริ่มตระหนักกันมากขึ้นความเสมอภาคเป็นประเด็นทางจริยธรรมประเด็นหนึ่งซึ่งเกี่ยวโยง กับการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ

“ไม่สมเหตุสมผลผลหรือที่จะคิดว่าเราสามารถลดการปล่อยแก๊สเป็นอย่างมากได้ในทันทีทันใด เพื่อที่จะคงการรวมตัวของแก๊สไว้ให้อยู่ในระดับปัจจุบันหรือแม้กระทั่งในระดับที่ต่ำกว่า” ฟิลิปโป จิออร์จี้ นักภูมิอากาศชาวอิตาลีผู้เป็นกรรมาธิการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศและหัวหน้าแผนกฟิลิกส์ว่าด้วยระบบโลกแห่งศูนย์นานาชาติว่าด้วยฟิลิกส์ภาคทฤษฎีอับดูล ซาลามของยูเนสโก (ตรีเอสเต อิตาลี)

“แม้กระทั่งจากการคาดการณ์โดยมองโลกในแง่ดีที่สุดเราจะต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในโลกเราเป็นถึง 2 เท่า เมื่อถึงปี ค.ศ. 2550 (พ.ศ. 2593)” มาทิส วัคเคอร์มาเกล (สวีตเซอร์แลนด์) กล่าวเสริม โดยยกตัวอย่างที่น่าสะพรึงกลัวบางประการ “สหรัฐอเมริกาใช้สิ่งที่มีอยู่ถึง 2 เท่า ส่วนอียิปต์ อิตาลี และสวีตเซอร์แลนด์นั้นใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ถึง 3 เท่า”

สิ่งที่เห็นเป็นหลักฐานเด่นชัดก็คือ การประกวดเรียงความ ซึ่งจัดให้มีขึ้นเนื่องในโอกาสปีสากลว่าด้วยโลกเรา แสดงให้เห็นว่าแนวคิดในเรื่องสิ่งแวดล้อมได้พัฒนาไปเป็นอย่างมาก วารสารคูริเยจึงขออนุญาตเสนอบทความของ

© ลิขสิทธิ์ภาพ Mark Bakker

ภาพไปสเตอร์โดย Mark Bakker (เนเธอร์แลนด์) หนึ่งในผู้ได้รับรางวัลในการประกวดภาพเขียนระดับนักเรียน ในโอกาสปีสากลว่าด้วยโลกเรา

นิติด้า ไวท์ นักเรียนชาวไอร์แลนด์ รวมทั้งภาพเขียนจากภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก

ในฉบับนี้ เราขอเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับโครงการนานาชาติที่มุ่งเน้นในเรื่องของการสงวนรักษาสีงแวดล้อมของเรา 2 โครงการ ได้แก่ เครือข่ายอุทยานทางภูมิศาสตร์แห่งชาติในระดับโลกและเขตสงวนทางชีวมณฑล

สำหรับบทความที่น่าสนใจ เราได้รวมเรื่องอันน่าที่เกี่ยวกับหนังสือโนอัมสเตอร์ดัม ซึ่งยูเนสโกได้ประกาศให้เป็นเมืองหลวงหนังสือแห่งโลกประจำปี ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) รวมทั้งบทสัมภาษณ์ศิคาญา อู ตามซี ค.ศ. 1931 - 1988 (พ.ศ. 2474 - 2531) เพื่อนร่วมงานของเราผู้ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นนักประพันธ์ภาษาฝรั่งเศสชาวแอฟริกาที่มีชื่อเสียงที่สุดคนหนึ่ง บทสัมภาษณ์นี้จัดพิมพ์ขึ้นหลังจากที่นักประพันธ์ผู้นี้ถึงแก่กรรมแล้ว

กองบรรณาธิการหวังว่าวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทุกท่านในภาพรวมได้ตามสมควร ท่านผู้อ่านสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมรวมทั้งสามารถอ่านฉบับภาษาอังกฤษและฉบับอื่นๆ ที่ไม่ได้จัดแปลเป็นภาษาไทยจากกองบรรณาธิการได้ที่ www.unesco.org/courier และยังสามารถอ่านฉบับภาษาไทย (online) ได้ที่ www.bic.moe.go.th

www.bic.moe.go.th

สารบัญ

มาปิดไฟกันเถอะครับ !.....	1
หากหนูเป็นผู้ใหญ่ หนูก็จะทำอะไรสักอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องโลกร้อน.....	3
ผู้ลี้ภัยในอนาคตจะเป็นผู้ลี้ภัยจากสภาพทางภูมิอากาศ.....	6
ชายฝั่งทะเลริเวียร่า แหล่งที่พักพิงของมนุษย์นีอานเดอทาล.....	9
เราสามารถใช้ทรัพยากรมากน้อยเพียงใด.....	12
เขตสงวนชีวมณฑลได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป็นอย่างมาก.....	15
อัมสเตอร์ดัม : สวรรค์ของผู้รักหนังสือ.....	17
ใบไม้ไม่อ้าเพลงเพื่อแผ่นดิน.....	20
องค์กรต่างๆ ที่ร่วมงาน.....	23

มาปิดไฟกันเถอะครับ !

สิงหชาติ ไตรจิตต์ : แปล

ราเชนทร์ ปาเชารี ประธานคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change: IPCC) ซึ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพประจำปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550) เชื่อว่าเราทุกคนสามารถให้การเคารพต่อธรรมชาติได้มากยิ่งขึ้นด้วยการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของเราให้เหมาะสม ท่านผู้นี้เป็นสาวกของปรัชญา Vasudhaiva Kutumbakum และเชื่อว่าจักรวาลของเรานั้นเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน

สัมภาษณ์โดย จัสมินา ซาโปวา

เมื่อปลายปีที่แล้ว คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ ซึ่งมีท่านเป็นประธานและอดีตรองประธานาธิบดี อัล กอร์ แห่งอเมริกา ได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพ เราะมองว่าการให้รางวัลในครั้งนี้บ่งบอกว่าโลกเรากำลังเปลี่ยนแปลงเจตคติที่มีต่อภาวะโลกร้อนหรือไม่

แน่นอน ในการมอบรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพให้แก่คณะกรรมการระหว่างรัฐบาล และแก่อดีตรองประธานาธิบดี อัล กอร์ คณะกรรมการตัดสินรางวัลโนเบลแห่งนอร์เวย์ย่อมแสดงเจตจำนงอันแน่วแน่ที่จะประกาศแก่ชาวโลกว่า หากภูมิศาสตร์ในโลกเรายังเปลี่ยนแปลงไปโดยไม่หยุดยั้งย่อมเป็นอันตรายต่อสันติภาพในโลกเราในเมื่อรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพซึ่งมีความสำคัญยิ่งได้รับความสนใจเป็นที่กว้างขวางไปทั่วโลก เราจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะบังเกิดผลช่วยเปลี่ยนแปลงเจตคติของคนทั่วไปในเรื่องนี้ได้

การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศมีผลกระทบต่อสันติภาพอย่างไร

การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศอาจมีผลกระทบต่อสันติภาพเป็นหลายประการ ประการแรก

ปริมาณน้ำโดยทั่วไปจะลดลง หลายประเทศทั่วโลกกำลังขาดแคลนทรัพยากรน้ำ ประการที่ 2 ปรากฏการณ์อันรุนแรงต่างๆ เช่น คลื่นความร้อน น้ำท่วม ฝนแล้ง และฝนถล่ม น้ำท่วมในบริเวณชายฝั่งทะเลเพราะระดับน้ำทะเลสูงขึ้น เป็นต้น ภัยพิบัติเหล่านี้อาจมีผลกระทบทำให้ต้องอพยพผู้คนเป็นจำนวนมาก การโยกย้ายคนมากมายอาจมีผลกระทบต่อสันติภาพ เพราะอาจต้องโยกย้ายคนเหล่านี้ไปยังอาณาบริเวณที่เขาชอบรับไม่ได้ ประการสุดท้ายผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพในภูมิอากาศที่มีต่อภาคเกษตรกรรม อาจทำให้เกิดภาวะทุพโภชนาการเกิดความหิวโหยและขาดแคลนอาหารกันไปทั่ว ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งภายในชุมชนและต้องโยกย้ายคนเป็นจำนวนมากจากบริเวณที่ขาดแคลนอาหาร

ในการแสดงปฏิกิริยาเพื่อรับรางวัลโนเบล ท่านเห็นว่าบรรดานักวิชาการมิได้ให้ความสนใจพอเพียงสำหรับความไม่เสมอภาคอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆดังกล่าว ทั้งๆ ที่นักวิชาการเหล่านี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของประเด็นสำคัญๆ ที่สุดในเรื่องผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ ช่วยกรุณาขยายความในข้อคิดเห็นดังกล่าวสักหน่อย

© สิทธิภาพ เจ สิงคราช

ราเชนทร์ ปาเชารี

Turn off the lights please!

Turn off the lights please!

© สิทธิภาพ Thimiraz Nogueira Magalhães (บราซิล)

ภาพเขียนโดย Thimiraz Nogueira Magalhães (บราซิล) จิตรกรผู้หนึ่งที่ได้รับรางวัล ในการประกวดภาพเขียนหนึ่งในโอกาสปีสากลว่าด้วยโลกเรา

บรรดานักวิชาการมิได้ใส่ใจเท่าที่ควร ในประเด็นเรื่องความไม่เสมอภาคอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ เพราะเท่าที่ผ่านมาเรามักจะมุ่งเน้นการทำการวิจัยกันในด้านวิทยาศาสตร์กายภาพของการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ ด้านอันตรายต่างๆ และทางเลือกที่จะปิดเป้าให้บรรเทาเบาบางลง แต่มาบัดนี้เราเริ่มตระหนักกันมากขึ้นว่าความเสมอภาคเป็นประเด็นทางจริยธรรมประเด็นหนึ่งซึ่งเกี่ยวโยงกับการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ

ท่านเป็นประธานสถาบันพลังงานและทรัพยากร ซึ่งได้พัฒนา จุลินทรีย์ที่สามารถย่อยสลายน้ำมัน ขอความกรุณาท่านอธิบายว่าจุลินทรีย์นี้เป็นอย่างไร และได้ผลเป็นประการใดบ้าง

ที่สถาบันพลังงานและทรัพยากร เรามีโครงการใหญ่ ว่าด้วยเทคโนโลยีทางชีวภาคและเราประสบความสำเร็จ ในการพัฒนาจุลินทรีย์ที่สามารถย่อยสลายผลิตภัณฑ์จาก น้ำมัน ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีกันอย่างกว้างขวาง สำหรับขจัดคราบและตะกอนน้ำมัน เมื่อน้ำมันถูกย่อยสลายไปหมดสิ้นแล้ว จุลินทรีย์เองก็จะตายไปโดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใดๆ ต่อสิ่งแวดล้อม

ท่านเป็นสาวกของปรัชญา Vasudhaiva Kutumbakam ซึ่งหมายความว่าทั้งจักรวาลของเรานั้นเป็นครอบครัวเดียวกัน วัฒนธรรมและประเพณีของอินเดียมีอิทธิพลต่องานของท่านอย่างไรบ้าง

เป็นการยากสำหรับข้าพเจ้าที่จะอธิบายว่า

ชนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของอินเดียนั้นมีบทบาทอย่างไรในงานของข้าพเจ้า แต่ในเมื่อข้าพเจ้าได้เติบโตมาในประเทศนี้และเกิดทุนชนบธรรมเนียมประเพณีของอินเดีย จึงคาดว่าทุกอย่างที่ข้าพเจ้าทำไปนั้นได้รับอิทธิพลมาจากการเจริญเติบโตและความเชื่อในเรื่องต่างๆ

ท่านเชื่อว่าเราทุกคนสามารถทำให้โลกเราน่าอยู่ขึ้นและปลอดภัยขึ้น ท่านมีสิ่งใดที่จะแนะนำแก่ผู้อ่านของเราหรือไม่

เราทุกคนสามารถทำได้มากทีเดียว ในอันที่จะทำให้โลกเราน่าอยู่ขึ้นและปลอดภัยขึ้น ประการแรกเราจะต้องสร้างความเชื่อที่ว่าเราจำเป็นต้องพิทักษ์รักษาลี้ดล้อม เราต้องตระหนักด้วยว่า การไม่เคารพในธรรมชาติ การทำลายระบบนิเวศน์และทรัพยากรธรรมชาตินั้นย่อมเป็นอันตรายอย่างยิ่ง ต่อจากนั้นเราจึงจะสามารถพิจารณาหาทางลดผลร้ายจากการที่เราทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และระบบนิเวศน์ลงให้เหลือน้อยที่สุด นี่หมายความว่า การทำสิ่งง่าย ๆ เช่น ปิดสวิตช์ไฟเมื่อออกจากห้อง ใช้อุปกรณ์ประหยัดพลังงานที่มีประสิทธิภาพ ใช้ระบบขนส่งที่ประหยัดพลังงาน เช่น ยานพาหนะของระบบขนส่งสาธารณะ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน เราอาจเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนและนำผลิตภัณฑ์พลาสติกมาใช้ซ้ำซึ่งเราเริ่มคุ้นเคยแล้ว เทคโนโลยีจะช่วยเปลี่ยนแปลงโดยช่วยลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติกันอย่างมากมายลงซึ่งจำเป็นต้องมีนโยบายสนับสนุน แต่การเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตก็สำคัญด้วยเช่นกัน 🌍

© สิทธิภาพยูเนสโก / Fiona Ryan

ป้ายเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องสิ่งแวดล้อม เกาะกอร์ ประเทศเซเนกัล

หากหนูเป็นผู้ใหญ่ หนูก็จะทำอะไรสักอย่างหนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องโลกร้อน

ศรน้อย โฟวาทอง : แปล

นิติด้า ไวท์ กำลังอ่านเรียงความของเธอในพิธีเปิดการฉลองปีสากลว่าด้วยโลกร้อน เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2008 ณ ยูเนสโก

ผู้จัดการประกวดกำหนดให้ใช้ “วิธีสร้างสรรค์” ในเค้าโครงสำหรับเรียงความเรื่องนี้ ดิฉันจึงปรวิติคเป็นอย่างมากเมื่อต้องเผชิญกับงานนี้ ดิฉันไม่คุ้นนักหรือกับแนวคิดดังกล่าว ดิฉันมิใช่คนเก่งในเรื่องการสร้างสรรค์ คุณอาจจะเรียกดิฉันว่าเป็นนักปฏิบัติที่ค่อนข้างจะเขาะเขี่ยถากถาง แต่ดิฉันชอบแนวคิดของนักสังเกตการณ์ที่ชอบพินิจพิเคราะห์มากกว่า เราจำเป็นต้องตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ที่เราใช้เวลาสังเกตการณ์ดู เรามีสามารถประกอบอาชีพกรรม

ทุกอย่างยอมดีที่สุดสำหรับสิ่งต่างๆ ที่ดีที่สุดในโลก หนูน้อยคิดเลียนคิดเช่นนั้นก่อนที่นิติด้า พิศาจของเขาจะตัดสินใจที่จะ “พูดคุย” กับเขาสักเล็กน้อย สาวน้อยผู้ชนะการประกวดประเภทนักเรียนเพื่อฉลองปีสากลว่าด้วยโลกร้อน เล่าให้เราฟังว่าเธอสอนให้น้องของเธอรู้ถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโลกร้อนได้อย่างไร

ด้วยการสังเกตการณ์อย่างเฉยเมยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องที่เกี่ยวกับโลกร้อน [...]

ดิฉันขอแนะนำข้อคิดเห็นบางประการ ดังนี้

เมื่อเด็กน้อยคนหนึ่งร้องไห้เพราะหิว คุณยอมให้อาหารแกกิน เมื่อสุนัขตัวหนึ่งวิ่งกระโดดไปรอบๆ บ้าน เรียกได้ว่าแทบจะปิ่นก่าพวงกันเลยทีเดียว คุณยอมพามันไปเดินเล่น เมื่อคุณรู้สึกอ่อนเพลียไม่สบายเลย คุณยอมพักผ่อน แต่หากโลกร้อนจำเป็นต้องพักผ่อน จำเป็นต้องออกกำลังกายและขาดอาหาร เราควรจะทำอย่างไร สิ่งเหล่านี้แหละคือความหมายของปีสากลว่าด้วยโลกร้อน สำหรับดิฉัน เราจะต้องทำตามทีโลกบอกแก่เรา เราจะต้องคืนสิ่งที่โลกได้ให้แก่เรา ซึ่งก็คือชีวิตนั่นเอง [...]

เราจะถล่ำลิกไปมากน้อยเพียงใด หากแนวโน้มปัจจุบันในการเอาโรคเอาเปรียบโลกเรานั้นจะมีผลร้ายเกินกว่าภัยพิบัติใดที่เราเคยพบเคยเห็น หากเรามีโอกาสเห็นแต่เพียงน้อยนิดเราอย่อมรู้ว่าเรามีปฏิกริยาตอบสนองช้าเกินไปเสียแล้ว เราได้ยินได้ฟังมาถึงเรื่องเมืองต่างๆที่

If I was a grow up I would do something about it

“การทดลองขั้นสุดท้ายสำหรับสังคมอุดมคุณธรรม คือ สภาของโลกที่เราได้รวมอาชีพเป็นมรดกแก่ลูกหลานของเรา” ดิทรียอนเฮฟเฟอร์ (นักเทววิทยาชาวเยอรมัน)

If I was a grow up I would do something about it

จมลงไปได้บาดาล หมิวัวโลกที่จมน้ำตาย สัตว์ต่าง ๆ ที่อาจสูญพันธุ์ ผู้ลี้ภัยจากสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติเหล่านี้ยังไม่หมดมีข้อเสนอแนะมากมายเช่นกันในเรื่องมาตรการปรับเปลี่ยนและมาตรการที่จะช่วยให้บรรเทาเบาบางลง นี้แหละเราจึงถูกขอร้องให้ใช้จินตนาการของเรา เพราะเราขอมวาดภาพไม่ออกเลยว่าผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นนั้นจะเป็นอย่างไร ในขั้นนี้เราจึงจำเป็นต้องใช้จินตนาการของเราเพื่อจะได้ตระหนักถึงผลเสียอันร้ายแรงที่กำลังคืบคลานเข้ามา พร้อมกับป้องกันไม่ให้ภัยพิบัติเหล่านี้เกิดขึ้นได้เป็นอันขาด

ความคิดสร้างสรรค์นั้นมียอยู่ในสมองอีกซีกหนึ่ง ในซีกซึ่งผู้ที่ใกล้ชิดกับดิฉันเป็นอย่างมากยังกระตุ้นอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน เราขอมอิจฉาความคิดสร้างสรรค์ของเขา ความเก่งกาจที่เพลย์สเตชันของเขาเช่นกัน ดิฉันไม่เคยเห็นใครชอบตัวประหลาดจากเทพนิยายและนักมวยปล้ำทำด้วยพลาสติกมากเท่าเขา จึงขอเชิญชวนให้คุณพบคลิเลียนน้องชายอายุ 8 ขวบของดิฉัน

การอธิบายเรื่องอากาศเปลี่ยนแปลงให้เด็ก ๆ ได้เข้าใจ

เราใช้ทั้งจินตนาการและวิธีคิดอย่างเป็นระบบของเรา เพื่อที่จะเข้าใจว่าเมื่อโลกเราถูกทำร้าย ผลร้ายที่อาจเกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร ตัวอย่างเช่น ภาวะน้ำท่วม พายุ

โรคภัยไข้เจ็บ และสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้คือ ความตาย เราไม่จำเป็นต้องใช้จินตนาการเสมอไป เพราะในขณะที่ภัยพิบัติต่าง ๆ เหล่านี้ก็ปรากฏให้เห็นเป็นที่ประจักษ์อยู่แล้ว แต่ความน่าสะพรึงกลัวที่มีต่อทั้งตัวเราเองและโลกเราในอนาคตต่างหากที่ทำให้เราต้องคิดหนัก ดิฉันซึ่งตัดสินใจว่าจะเล่าข้อเท็จจริงบางอย่างให้คลิเลียนฟัง และยูให้เขาใช้จินตนาการเพื่อพูดคุยกับพี่สาวของเขาอย่างเป็นเรื่องเป็นราว ผลการสนทนาของเราดังต่อไปนี้ได้ให้ข้อคิดที่ลึกซึ้งแก่ดิฉันเป็นอย่างมาก

เรานั่งลง และดิฉันบอกเขาว่าอยากจะคุยด้วยสักหน่อย เขาเริ่มสงสัยทีเดียว แต่สำหรับเด็กน้อยคนนี้ซึ่งครูส่วนมากกว่าเขาพูดไม่เคยหยุดปาก เขาย่อมไม่ลังเลเลยเมื่อมีโอกาสได้พูดเป็นต่อยหอย [...]

ในเมื่อเขาชอบดวงอาทิตย์เหมือนคนอื่น ๆ ดิฉันจึงถามเขาว่ามนุษย์เราสามารถมีผลกระทบต่ออากาศหรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นควรดำเนินการด้วยหรือไม่ “มนุษย์เราขุมไม่ได้หรอก แต่ถึงแม้ว่าจะทำได้ก็ไม่ควรขุมเพราะขุมไม่ยุติธรรมสำหรับคนที่ชอบฤดูหนาว” ดิฉันรู้สึกดีใจ เขากำลังแสดงความเห็นใจคนอย่างดิฉันซึ่งไม่ชอบอะไรก็ตามที่มีอุณหภูมิเกิน 10 องศาเซลเซียส เขาบอกดิฉันว่าฝนไม่จำเป็นต้องตกหรอก แต่ที่ตกก็เพราะในหน้าร้อนนั้นแดดดีและในหน้าหนาวอากาศขอมหนาวเย็น เขาเล่าต่อไปว่า เขาอยากจะไปเที่ยวฝรั่งเศสเพราะดูสวยดีและคิดว่าที่นั่นมีแดดดี เขาชอบสุนัข เขาไม่เคยได้ยินเรื่องการสูญพันธุ์ และไม่สามารถบอกดิฉันได้ว่าสิ่งแวดลอมคืออะไร เขาบอกดิฉันว่ารถยนต์นั้นไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดลอม เขาไม่รู้หรอกว่าเครื่องทำความร้อนและไฟฟ้าที่ใช้ในบ้านเรานั้นมาจากที่ใด เขาเชื่อว่าโลกเราไม่มีปัญหาอะไร สิ่งที่น่าสนใจก็คือ เมื่อดิฉันถามเขาว่า คิดว่าภัยร้ายแรงที่สุดที่อาจบังเกิดขึ้นแก่โลกเราคืออะไร เขาตอบว่า “พายุลูกใหญ่ที่สุดในโลกที่จะทำลายเมืองเล็กเมืองใหญ่ทั้งหมด”

มันจะไม่เกิดขึ้นในอีกหลายปีหรอกน้า

อย่างไรก็ตาม ดิฉันควรพยายามอย่างแน่นอนและ

ชี้ให้เห็นว่าควรดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องทั้งหมดนี้ ดิฉันอยากจะให้เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวแกอยากให้อธิบายว่าสิ่งเหล่านี้มีปฏิสัมพันธ์กันอย่างไร อากาศที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นย่อมแสดงให้เห็นถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างชัดเจน ดังนั้นดิฉันจึงพิมพ์สิ่งที่แสนจะขาดจินตนาการ โดยพิมพ์คำว่า “การอธิบายเรื่องอากาศเปลี่ยนแปลงให้เด็ก ๆ ได้เข้าใจ” ลงไปในกูเกิ้ล ข้อต้อนรับนกเพนกวินตึก (Tiki) ให้มาร่วมคุยด้วยพร้อมกับสัตว์แสนที่จะเพียบพร้อมด้วยข้อมูลนี้ ดิฉันได้ใช้วัสดุบางอย่างซึ่งสถานทูตอังกฤษที่บรัสเซลส์ได้จัดทำขึ้นเพื่อสอนเด็กนักเรียนชาวเบลเยียม

แรกที่เดี๋ยวเราดูภาพยนตร์การ์ตูนของสถานทูตซึ่งอธิบายถึงผลกระทบของรถยนต์และไฟฟ้าต่อสิ่งแวดล้อม หลังจากดูทั้งสองเรื่องนี้แล้วดิฉันถามศิลปินว่าเขากังวลใจหรือไม่เพราะคนใช้รถกันมากเกินไป “ไม่หรอกพี่หนูไม่รู้สิกลัว มันจะไม่เกิดขึ้นในอีกหลายปีหรอกนะ” นี่เป็นคำตอบที่คุณควรระวังสังเกตจากหนูน้อยซึ่งคุณแม่ใช้รถที่บ้านไปรับส่งที่โรงเรียนอยู่ทุกวัน นับว่าเป็นคำตอบที่ค่อนข้างเห็นแก่ตัวสักหน่อย

ดิฉันถามต่อไป โดยขอให้เขาเจาะจงลงไปว่า คิดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไร “ยังอีกนานมาก หนูไม่คิดว่ามันจะเกิด

ขึ้นหรอก” เขาตอบ ดูเหมือนว่าแม้กระทั่งหนูน้อยที่มีจินตนาการอันล้ำเลิศก็ยังวาดภาพไม่ออกว่ามนุษย์เรามีผลกระทบต่อโลกเราอย่างไร

ดิฉันขยายความต่อไปโดยอาศัยตึก การนำเสนอดังกล่าวครอบคลุมกว้างขวางกว่าเพราะอธิบายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับพฤติกรรมของเราและผลที่ตามมา คราวนี้ดูเหมือนว่าเขาจะคิดหนักขึ้น เขาเห็นพ้องกับดิฉันว่า การที่นักเรียนก็จะหาเงินโดยไม่สนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมนั้นย่อมไม่ยุติธรรม โดยกล่าวว่า “ยอมไม่ยุติธรรมสำหรับที่ที่หนาวเย็น” เขาเห็นด้วยว่าเราจำเป็นต้องหยุดภาวะโลกร้อนเพราะ “มันไม่ยุติธรรมแก่นกเพนกวินและหมีขั้วโลก อ้อ... และผู้คนที่น่าสงสารอีกด้วย”

ดิฉันคิดว่าคำถามที่สำคัญที่สุด คือ “หนูคิดว่าเราจำเป็นต้องทำอะไรเพื่อจะได้หยุดภาวะโลกร้อน” คำตอบของเขาเป็นคำตอบที่เราจำเป็นต้องฟัง “ก็ทำสิ่งที่เราจะต้องทำ” ถึงแม้ว่าจะต้องไม่หาเงินมาก ๆ อย่างนั้นหรือ “ใช่ ถึงแม้ว่าหมายความว่าไม่ต้องไม่หาเงินมาก ๆ หากหนูเป็นผู้ใหญ่หนูจะต้องทำอะไรสักอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องโลกร้อน” 🌍

ข้อความข้างต้นนี้คัดมาจากเรียงความของนิต้า ไวท์ หนึ่งในนักเรียน 6 คนที่ชนะการประกวดการเขียนเรียงความ (กลุ่มอายุ 18-22 ปี) เนื่องในโอกาสการฉลองปีสากลว่าด้วยโลกเรา

“ไม่หรอก หนูไม่กลัว” หนูน้อยศิลปินตอบ

© สตีฟท์ทอริว, Freyford

If I was a grow up I would do something about it

ผู้ลี้ภัยในอนาคต จะเป็นผู้ลี้ภัยจาก สภาพทางภูมิอากาศ

เบญจพร มรรยาทอ่อน : แปล

ทุกประเทศไม่ว่าจะเป็นประเทศร่ำรวยหรือยากจนจะต้องนั่งร่วมประชุมที่โต๊ะเดียวกัน เพื่อพิจารณาหาทางแก้ไขปัญหาในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพทาง

ฟิลิปโป จีอออร์จี

ภูมิอากาศ นี่เป็นความเชื่อของนายฟิลิปโป จีอออร์จี นักภูมิอากาศชาวอิตาลี ผู้เป็นกรรมาธิการในคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ

(Intergovernmental Panel on Climate Change เรียกโดยย่อว่า IPCC) ซึ่งได้รับรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพประจำปี ค.ศ. 2007 (พ.ศ. 2550) นายจีอออร์จี ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนกฟิสิกส์ของระบบโลก ณ ศูนย์นานาชาติว่าด้วยฟิสิกส์ภาคทฤษฎี “อับดูล ซาลาม” ของยูเนสโก (ตริเอสเต ประเทศอิตาลี) อีกด้วย

สัมภาษณ์โดยจัสมินา ซาโปวา

ในรายงานประเมินผลของคณะกรรมการฯ ฉบับที่ 4 (ฉบับวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550) มีกล่าวไว้ว่า “ส่วนใหญ่ของภาวะโลกร้อนโดยเฉลี่ยในช่วงเวลา 50 ปีที่ผ่านมา นั้นคงเป็นเพราะแก๊สเรือนกระจกจากน้ำมือของมนุษย์ได้เพิ่มขึ้น” ท่านได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ทำร้ายเราอย่างใหญ่หลวงที่สุดสิ่งหนึ่งในปัจจุบันก็คือ “เราจะต้องจัดการกับสิ่งที่เราหลีกเลี่ยงไม่ได้และหลีกเลี่ยงสิ่งที่เราจัดการไม่ได้” หมายความว่าอย่างไรคะ

ในอนาคตเราย่อมหลีกเลี่ยงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศด้วยน้ำมือมนุษย์ไม่ได้ เพราะไม่สมเหตุสมผลหรอกที่จะคิดว่าเราจะสามารถลดการปล่อยแก๊สเป็นอย่างมากได้ในทันทีทันใดเพื่อที่จะคง

การรวมตัวของแก๊สให้อยู่ในระดับปัจจุบันหรือแม้กระทั่งในระดับที่ต่ำกว่า ซึ่งหมายความว่าเราจำเป็นต้องมีนโยบายปรับเปลี่ยน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญกว่าก็คือ เราจะต้องรักษาการรวมตัวของแก๊สให้คงที่อยู่ในระดับต่ำกว่าอันตราย อันจะมีผลกระทบต่อสภาพทางภูมิอากาศของโลกเป็นอย่างมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ย่อมมีผลกระทบต่อสังคมของมนุษย์และระบบนิเวศน์ในธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบต่อคนรุ่นหลังซึ่งจะเป็นผู้รับมรดกตกทอดสิ่งแวดล้อมที่เราจะมอบให้แก่ลูกหลานของเรา

นอกจากนี้แก๊สเรือนกระจกอาจคงอยู่ได้ในบรรยากาศเป็นเวลานาน และเพราะว่าระบบภูมิอากาศนั้นดำเนินไปอย่างช้า ๆ สิ่งที่เรากระทำไปในปัจจุบันจะมี

ภาพเขียนโดย Francisco Ferreira de Campos (บราซิล) หนึ่งในภาพที่ชนะการประกวดภาพเขียนระดับนักเรียนในโอกาสปีสากลว่าด้วยโลกเรา

© สิสตีน่าฟ Mesasno Sinesco, มุ่งสู่สภาพของประชากร
นานาชาติว่าด้วยการลี้ภัยและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

ผลกระทบเป็นเวลาอีกนานหลายปีที่เดียว ฉะนั้น เราจึงต้อง
ดำเนินงานแต่บัดนี้ ซึ่งหมายความว่าเราจะต้องมีนโยบาย
ที่เข้มแข็งและเร่งด่วนเพื่อลดการปล่อยแก๊สในช่วง 2-3
ทศวรรษข้างหน้า การปรับเปลี่ยนและการลดการปล่อย
แก๊สจะต้องดำเนินควบคู่กันไป จะใช้ทดแทนกันเพื่อแก้
ปัญหาย่อมไม่ได้

ในรายงานการประเมินผลของคณะกรรมการฯ ฉบับที่ 4 มีกล่าวไว้ว่า “ภาวะโลกร้อนนั้นเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้” คำกล่าวเช่นนี้หมายความว่า เราจะต้องเปลี่ยนแนวคิด ของเราอย่างสิ้นเชิงในเรื่องที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ ของเรา ท่านได้สังเกตเห็นว่ามีการเปลี่ยนนโยบายในด้าน สภาพทางภูมิศาสตร์ในช่วงปีที่ผ่านมาหรือไม่

ข้าพเจ้าคิดว่าคำดังกล่าวได้ช่วยกระตุ้นจิตสำนึก
อย่างจริงจัง เป็นครั้งแรกที่วงการวิทยาศาสตร์แสดงออก
ให้เห็นอย่างชัดเจนว่าปัญหาภาวะโลกร้อนของเรานั้นเป็น
เรื่องจริง

คนทั่วไปได้เปลี่ยนแนวคิดของคนเกี่ยวกับปัญหานี้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และ
ในประเทศต่าง ๆ เช่น จีนและอินเดีย ส่วนชาวยุโรปนั้น
ตระหนักกันมาเป็นเวลาหลายปีมาแล้วถึงประเด็นปัญหานี้
แต่ก็มีความตื่นตัวกันมากขึ้นเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา มีปัจจัย
หลายอย่างที่ส่งผลให้คนทั่วไปเปลี่ยนแนวคิดของตน

คลื่นความร้อนในยุโรปในปี ค.ศ. 2003 (พ.ศ.
2546) และพายุเฮอริเคนแคทรีนา (สหรัฐอเมริกา 2005
[พ.ศ. 2548]) ทำให้คนทั่วไปตระหนักว่าแม้กระทั่งบรรดา
ประเทศอุตสาหกรรมก็ย่อมเสี่ยงภัยจากสภาพทาง
ภูมิอากาศ ไม่ว่าจะเราสามารถโยนโยว่าภัยพิบัติเหล่านี้
เป็นผลกระทบโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพทาง
ภูมิอากาศหรือไม่ก็ตาม ในรายงานสเตร็น (รายงานสเตร็น
เพื่อพิจารณาเศรษฐกิจของการเปลี่ยนแปลงสภาพ
ทางภูมิอากาศ 2006 [พ.ศ. 2549]) ชี้ให้เห็นว่าการ
เปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศย่อมมีผลกระทบใน
เรื่องค่าใช้จ่ายอย่างมหาศาล สื่อบางอย่างที่แพร่หลายไป

อย่างกว้างขวางได้ช่วยให้เห็นถึงความร้ายแรงของปัญหานี้
ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง *The day After Tomorrow*
(โรแลนด์ เอ็มเมอร์ริช 2004 [พ.ศ. 2547]) หนังสือเรื่อง
State of Fear (ไมเคิล คริชตัน 2005 [พ.ศ. 2548]) และ
นั้ละภาพยนตร์ของอัล กอร์ *An Inconvenient Truth*
[2006] และต่อจากนั้นก็คือรายงานของเราซึ่งแสดงให้เห็น
เห็นว่าสิ่งที่สื่อเหล่านี้ได้ชี้ให้เห็นนั้นมีหลักฐานทาง
วิทยาศาสตร์ให้เห็นโดยเด่นชัด

การเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศจะเพิ่มช่องว่าง ระหว่างประเทศร่ำรวยและประเทศยากจนหรือไม่

ไม่ว่าทุกประเทศจะได้รับผลกระทบจากการ
เปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศในลักษณะเดียวกัน
บรรดาประเทศกำลังพัฒนาอาจอยู่ในภาวะสุ่มเสี่ยงมากกว่า
เพราะไม่สามารถดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าวได้ดีเท่า
เมื่อเป็นเช่นนี้ความไม่เสมอภาคระหว่างประเทศต่าง ๆ
ดังที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบันย่อมร้ายแรงยิ่งขึ้นและจะนำไปสู่
ความขัดแย้งในบางกรณี สิ่งที่เราคาดว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง
เช่น ระดับน้ำทะเลสูงขึ้น และภาวะฝนแล้งที่แพร่ขยายไป
อย่างกว้างขวาง อาจเป็นผลให้ต้องมีกรโยกย้ายประชากร
เป็นจำนวนมากมายมหาศาลซึ่งเราเรียกกันว่าเป็นผู้ลี้ภัย
จากการเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ และนี่ย่อม
เป็นผลให้มีความตึงเครียดเพิ่มมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในการแก้ปัญหาสืบเนื่องจากการ
เปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ ประเทศต่าง ๆ จะต้อง
ร่วมมือกันในระดับโลกอย่างที่ไม่เคยมีกันมาแต่ก่อน จึง
เป็นโอกาสอันดีที่นานาชาติจะได้ร่วมมือกันและประสาน
การดำเนินงานซึ่งกันและกัน ทุกประเทศจะต้องนั่งลง
รอบโต๊ะเดียวกันเพื่อร่วมมือกันแก้ปัญหา

**จาก “ดัชนีความเปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศ” ซึ่งท่าน
ได้จัดพิมพ์เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 2006 เขตเมดิเตอร์
เรเนียนและยุโรปตะวันออกเฉียงเหนือเป็น “จุดภาวะ
โลกร้อนอันร้ายแรง” ที่เห็นเด่นชัดที่สุด เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น**

Refugees of the future will be “climate refugees”

ในการจัดทำดัชนีดังกล่าว เราพิจารณาจากระดับ อุณหภูมิและปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยและที่แปรเปลี่ยนไป เขตเมดิเตอร์เรเนียนและยุโรปตะวันออกเฉียงเหนือปรากฏเป็น จุดภาวะโลกร้อนอันร้ายแรงที่เห็นเด่นชัดที่สุด แต่มีข้อ สืบเนื่องจากสาเหตุเดียวกัน

สำหรับเขตเมดิเตอร์เรเนียนนั้น ดังปรากฏใน

โมเดลการคาดการณ์ ปัญหา ใหญ่คือ ภาวะโลกร้อนอย่าง ใหญ่หลวงและปริมาณน้ำฝน ที่ลดลงเป็นอย่างมากใน ช่วงฤดูใบไม้ผลิและฤดูร้อน นี้เป็นเพราะแนวพายุพัด เปลี่ยนไปทางทิศเหนือ (พายุ จะพัดไปทางทิศเหนือของ ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนเพิ่ม มากขึ้นเรื่อย ๆ) และการ ป้อนกลับจากความชื้นในดิน

และฝนจะมีมากขึ้น (หากฝนตกน้อยลงจะทำให้ดินมีสภาพ แห้งแล้งขึ้นและร้อนขึ้นซึ่งมีผลต่อกันทำให้ฝนตกหนัก ๆ) โมเดลดังกล่าวคาดคะเนด้วยว่าจะมีการแปรเปลี่ยนเพิ่มมากขึ้นในฤดูร้อน ซึ่งหมายความว่า โอกาสที่จะเกิดฤดูร้อนจัด และแห้งแล้งจะมีเพิ่มมากขึ้น(แม้กระทั่งร้อนกว่าและแห้งแล้ง กว่าฤดูร้อนเมื่อปี ค.ศ. 2003) นี่จะเป็นผลให้เกิดภาวะ แห้งแล้งเป็นอย่างมาก และแม้กระทั่งมีภาวะทะเลทราย เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศทางภาคใต้ ของเขตเมดิเตอร์เรเนียน

ส่วนในเขตยุโรปตะวันออกเฉียงเหนือ ผลกระทบที่ ได้รับนั้นเป็นเพราะฝนตกหนักขึ้นเนื่องจากมีพายุบ่อยขึ้น และรุนแรงขึ้น สภาพเช่นนี้ย่อมเป็นผลให้เกิดน้ำท่วมและ ภาวะโลกร้อนอย่างรุนแรงในฤดูหนาว ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะ หิมะจะละลาย ซึ่งเป็นผลให้ผิวดินไม่สามารถสะท้อนแสง ได้ดีและกลับรับแสงจากดวงอาทิตย์เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึง เป็นผลให้เกิดภาวะโลกร้อนรุนแรงยิ่งขึ้น

© ลิขสิทธิ์ภาพ UNESCO/NOPO Isidro Magana

น้ำท่วมในนิวออร์ลีอันส์หลังถูกพายุเฮอริเคนแคทรินาถล่ม ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2548

ท่านดูจะท่วงโยเป็นอย่างมากในเรื่องผลกระทบ จากการเปลี่ยนแปลงในการใช้ดิน

ปัญหาก็คือ โมเดลการคาดการณ์ในเรื่องการ เปลี่ยนแปลงสภาพทางภูมิอากาศที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้นมิได้ รวมเรื่องการเปลี่ยนแปลงในการใช้ดินไว้ และสำหรับบาง ภูมิภาคนั้นเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความไม่แน่นอน ซึ่งเรา

จะต้องดำเนินการกันให้ดี ขึ้นในอนาคต เราพอจะมี หลักฐานแล้วว่า การ เปลี่ยนแปลงในการใช้ดิน อาจมีผลกระทบ ซึ่งอาจ ร้ายแรงกว่าภาวะโลกร้อน จาก แก๊สเรือนกระจก เสียอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในบางภูมิภาค ตัวอย่างเช่น แอฟริกาตะวันตก แต่ใน ระดับโลกแล้วผลกระทบจาก

การเปลี่ยนแปลงในการใช้ดินนั้นอาจน้อยนิดเมื่อเทียบกับ ผลกระทบจากแก๊สเรือนกระจก ข้าพเจ้าคิดว่าเราจะต้อง ดำเนินการเพื่อรับมือกับผลกระทบจากละอองลอยและฝุ่น ในบรรยากาศด้วยในอนาคต

คำถามสุดท้ายเป็นคำถามค่อนข้างเป็นเรื่องส่วนตัวสักหน่อย หลังจากที่มีมูลนิธิโนเบลได้ประกาศการตัดสินรางวัลเมื่อเดือน ตุลาคม ค.ศ.2007 ท่านบอกแก่ฟาบีโอ ปากาน นัก หนังสือพิมพ์ ชาวอิตาลีว่า “ความฝันของข้าพเจ้านั้นหรือ ก็คือการเดินทางไปยังออสโลเพื่อรับรางวัลโนเบล” ความฝัน ของท่านที่จะเดินทางไปร่วมในพิธีรับรางวัลที่ออสโลเป็น จริงหรือไม่

ข้าพเจ้าไม่ได้มีโอกาสไปร่วมพิธีหรอก คณะผู้แทน ที่ไปร่วมในพิธีมีเพียง 25 คน และมีที่ว่างอยู่เพียง 4 ที่ที่ จะนำมาจับฉลากกันในบรรดากรรมการบริหารของคณะกรรมการ ระหว่างรัฐบาลฯ และผู้มีบทบาทสำคัญ โขครายที่ข้าพเจ้า จับฉลากไม่ได้ แต่อาจเป็นคราวหน้าก็ได้ 🌍

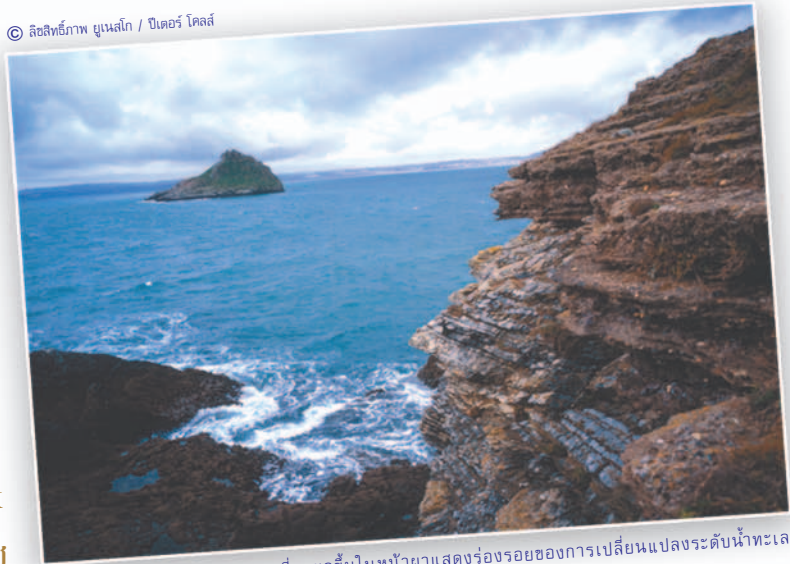
ชายฝั่งทะเลริเวียร่า แหล่งที่พักพิง ของมนุษย์นีแอนเดอธาล

ดร.สรวิวัฒน์ วิชาลาภรณ์ : แปล

ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ : ตรวจ/ แก้ไข

มนุษย์นีแอนเดอธาลได้เข้ามาพักพิง
ในแถบชายฝั่งริเวียร่าของอังกฤษ
ก่อนที่อาภาธา คริสตี และชาร์ลส์
คาร์วิน จะเข้ามาในดินแดนแห่งนี้
ด้วยซ้ำไป! ศูนย์เครือข่ายโลกว่าด้วย
ธรณีวิทยาแห่งชาติ (Global Network
of National Geoparks) แห่งสหราชอาณาจักร
เป็นแหล่งรวมของอุทยาน
ธรณีวิทยาที่มีชื่อเสียงมากมาย อุทยานธรณีวิทยาแห่งแรกในโลกตั้งอยู่ในเขตที่เป็นชุมชนเมือง! เริ่ม
ดำเนินการในปี 2004 เพื่อเป็นกลไกดำเนินการภายใต้กิจกรรมของยูเนสโก ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้อง
สิ่งแวดล้อม

© ลิขสิทธิ์ภาพ ยูเนสโก / ปีเตอร์ โคลส์

ทิวทัศน์ของทอร์เบย์กับชายหาดที่ถูกยกขึ้นในหน้ามาแสดงร่องรอยของการเปลี่ยนแปลงระดับน้ำทะเล
ในอดีต

Pleanderthal man at the seaside

The Global Network of National
Geoparks อยู่ภายใต้การดำเนินงานขององค์การ
ยูเนสโก เปิดดำเนินการในปี 2004 เพื่อเป็นเวที
ประสานความร่วมมือระหว่างผู้เชี่ยวชาญและ
นักปฏิบัติในกิจกรรมด้านมรดกทางธรณีวิทยา
(ดูรายละเอียดเพิ่มเติมที่เว็บไซต์
www.unesco.org/courier)

- ทอร์เบย์ เป็นอีกชื่อเรียกหนึ่งของริเวียร่าของอังกฤษ
- ตั้งอยู่บริเวณตอนใต้ของชายฝั่งเดวอนไชร์ เป็นส่วนโค้ง
- น้อย ๆ ของหาดทรายสีชมพูและหน้าผาสีแดง ซึ่งเชื่อมเมือง
- สามเมืองที่คล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน เมืองบริกแฮม
- อยู่ทางตอนใต้ของอ่าว ซึ่งเป็นที่ตั้งกองเรือหาปลาที่ใหญ่
- ที่สุดของอังกฤษยังคงสวยงามแปลกตาด้วยกระท่อมและร้านค้า
- ที่กระจุกตัวใต้หน้าผาเบอร์เฮดที่สูงชัน บริเวณด้านตรงข้าม
- เป็นเมืองทอร์ควอร์ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทุกตารางนิ้วแม้กระทั่ง
- หุบเขาสูงชัน แต่ก็พยายามสร้างอย่างกลมกลืน ในตอนกลาง
- เป็นเมืองพากตันซึ่งมีทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ไพศาล ปกคลุมต้นปาล์ม
- และส่วนที่เคยเป็นขมรมของสุภาพบุรุษ ดูประหนึ่งหญิงชรา
- ที่เคยงดงามแต่กลับต้องแต่งเติมด้วยฝุ่นแป้งและลิปสติก

สำหรับนักประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น จอร์น ริสดอน กล่าวไว้ว่า “เมืองหลักสามเมืองของทอร์เบย์ คือ ทอร์เคย์, พาวิกตัน และบริกแฮม ดำรงอยู่ได้ด้วยทำเลทางภูมิศาสตร์ที่มีหาดทรายกำบังและท่าจอดเรือ”

ในวันแห่งคิมหันต์ฤดูอันน่ารื่นรมย์ ขณะที่พวกเด็ก ๆ กำลังเดินเตาะแตะในทะเลพร้อมกระป๋องน้ำและเสียม ย่อมเป็นการยากที่จะจินตนาการว่าครั้งหนึ่งที่นี่เคยเป็นทะเลทรายบริเวณเส้นศูนย์สูตรที่แห้งแล้ง หรือเคยมีปะการัง ซึ่งยังคงงามในน่านน้ำเขตร้อน

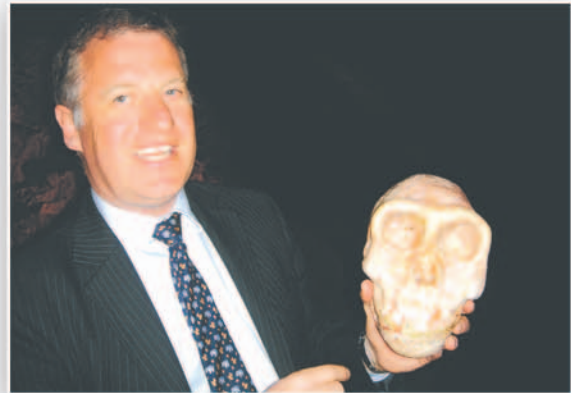
นับเป็นการยากลำบากที่จะจินตนาการภาพของมนุษย์ยุคแรก ๆ เมื่อหลายร้อยล้านปีก่อน ที่กำลังวิ่งไล่จับข้างดึกดำบรรพ์บนหน้าผาแข่งกับหมาป่าแล้วจึงไล่ล่าเนื้อ แต่เมื่อเวลาแปรเปลี่ยนด้วยการให้ความรู้ที่ถูกต้อง จึงทำให้ดินแดนส่วนนี้ได้กลายเป็น Global Network of National Geoparks เมื่อเดือนกันยายน ค.ศ. 2007 ภายใต้การบริหารงานของยูเนสโก

แนวคิดเกี่ยวกับอุทยานธรณีวิทยาเกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้เอง มาการาท แพทซาค แห่งกองธรณีวิทยาของยูเนสโก กล่าวไว้ว่า “เพื่อสร้างความตระหนักในคุณค่าและการให้ความสำคัญคุ้มครองวัฒนธรรมและความหลากหลายทางชีวภาพ จึงมีโครงการต่าง ๆ เกิดขึ้น” “มรดกทางธรณีวิทยาของเราถูกละเลยไปมาก จนกระทั่งปี 2004 เมื่ออุทยานธรณีวิทยาได้เริ่มดำเนินการ” นับตั้งแต่นั้นมา ได้มีการนำภาคเอกชน ชุมชน ภาครัฐ และการวิจัยมาร่วมดำเนินการ โครงการอุทยานธรณีวิทยาแห่งชาติ 53 แห่ง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

เวทีที่ทรงคุณค่าของอากาศา คริสตี

คงไม่มีสถานที่ใดที่จะทำให้เราเรียนรู้ประวัติศาสตร์อันโดดเด่นของอุทยานธรณีวิทยาโรเวียของอังกฤษได้เทียบเท่าถ้าเค้นท์ ซึ่งปัจจุบันถูกลบด้วยบ้านเรือน ร้านค้าและโรงแรม ซึ่งปกคลุมหุบเขาสูงชันของเมืองทอร์เคย์ ซึ่งอยู่ทางเหนือของอ่าวทอร์เบย์

เมื่อประมาณ 375 ล้านปีมาแล้ว พื้นที่ส่วนนี้ของ

นิก พาว, ผู้อำนวยการบริหารของถ้าเค้นท์ถือกะโหลกของมนุษย์นีแอนเดอธาล ที่สร้างขึ้นใหม่

อังกฤษเคยจมอยู่ใต้ผืนทะเลตอนใต้ ได้เส้นศูนย์สูตร ก่อนที่เปลือกโลกจะเคลื่อนตัวดันพื้นที่เคลื่อนไปทางเหนือจนเกิดเป็นทวีปในปัจจุบัน เป็นเวลาหลายล้านปีแล้วที่เปลือกหอยและกระดูกของซากสัตว์ทะเลได้ก่อตัวเป็นสุสานหินปูนช่วงยุคน้ำแข็งที่ต่อเนื่องสลับไปมาระหว่างความเย็นเยือกและช่วงเวลาที่อบอุ่นขึ้นเมื่อประมาณ 2.5 ล้านปีก่อน ทำให้เกิดโพรงถ้ำซึ่งเป็นที่อาศัยหลบภัยของสัตว์และมนุษย์โบราณ

นิก พาว ผู้อำนวยการบริหารของถ้าเค้นท์และเป็นเหลนชายของฟรานซิส พาว ผู้ซื้อถ้ำนี้เมื่อปี 1903 ได้กล่าวว่า “มนุษย์ได้เข้าครอบครองถ้ำแห่งนี้อย่างต่อเนื่องเมื่อครั้งล้านปีก่อน” จอร์จ สเมอดอน พ่อตาของฟรานซิส เป็นผู้บุกเบิกในการขุดค้นถ้ำนี้โดยการนำของวิลเลียม เพงเกลลี ในช่วงปลายปี 1850 เพงเกลลีซึ่งเป็นครูในเมืองเล็ก ๆ ของคอร์นวอลล์ อาศัยแสงเทียนในการขุดถ้ำอย่างมีชั้นตอน โดยเจาะผ่านผนังยุคน้ำแข็งแต่ละชั้น ๆ จนพบหลักฐานการดำเนินชีวิตของมนุษย์เมื่อ 500,000 ปีก่อน ทั้งยังพบซากกระดูกของหมีถ้ำ สิงโตถ้ำ ช้างป่า แรดขนปุย และหมาป่า

ชาร์ลส์ ดาร์วิน ผู้ประพันธ์บทสุดท้ายในหนังสือเรื่อง Origin of Species ที่หาดมิดฟูทในเมืองทอร์เคย์ ได้ติดต่อกับเพงเกลลีซึ่งเป็นเจ้าของข้อค้นพบที่ทำให้ชุมชนที่มีความเชื่อแบบเก่าในกรุงลอนดอนสั่นสะเทือน ซึ่งชุมชนนี้ยึดมั่นในทฤษฎีของคัมภีร์ไบเบิลที่ว่าพระเจ้าสร้างมนุษย์เมื่อประมาณ 6,000 ปีมาแล้ว

กระดูกส่วนขากระดูกโครงมนุษย์บางส่วนที่ค้นพบในถ้ำคาดคะเนว่ามีอายุประมาณเมื่อ 35-40,000 ปีก่อน ถูกบันทึกว่าเป็นซากส่วนของมนุษย์ยุคปัจจุบันที่มีอายุเก่าแก่ที่สุด ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์แห่งชาติของอังกฤษกำลังทำการศึกษาดีเอ็นเอของชิ้นส่วนกระดูกขากระดูกโครงซึ่งอาจปรากฏผลว่าเป็นส่วนซากกะโหลกของมนุษย์นีอานเดอทาล และนำไปสู่ความเชื่อมโยงที่สำคัญเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสหราชอาณาจักรที่แสดงว่ามนุษย์นีอานเดอทาลและมนุษย์ปัจจุบันอยู่ร่วมกันที่นั่น

ถ้าค้นที่ได้สร้างแรงบันดาลใจให้นักเขียนนวนิยายฆาตกรรมชื่อห้องของอังกฤษ อากาธา คริสตี ผู้ซึ่งเกิดและเติบโตที่เมืองทอร์ควีย์ ในนวนิยายฆาตกรรมลึกลับของเธอชื่อผู้ชายในสูทสีน้ำตาล นั้น แอน เบตติงเฟลด์ นางเอกของเรื่องได้บรรยายถึงพ่อของเธอซึ่งเป็นนักโบราณวิทยาว่าใช้เวลาส่วนใหญ่ในถ้ำแชมสลิ “โดยนำหม้อและแรดขนปุยมาสู่แสงสว่าง”

© สอิทธิภาพ ยูเนสโก / ปีเตอร์ โคลส์

ฟอสซิลของหินปะการังที่โฮปโนส, ทอร์ควีย์, เดวอน

การพัฒนาที่ยั่งยืนมีความหมายมากกว่าการลดคอนกรีตและปิ่นจัน

แม้ว่าจุดเริ่มต้นของอุทยานธรณีวิทยามุ่งไปสู่การอนุรักษ์มรดกทางธรณีวิทยาของโลก มาคาเรท แพทซาคอธิบายว่า “มันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้คนด้วย” ความคิด

ริเริ่มดังกล่าวยังนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา “ซึ่งเป็นกลไกในการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน” พื้นที่ที่น่าสนใจทางธรณีวิทยา เช่น แอนตาร์กติก หรือทะเลทราย ไม่น่าจะพิจารณาว่ามีสถานภาพเป็นอุทยานธรณี” เธอกล่าว “เพราะเข้าไปได้ยากมาก”

สำหรับเมล บอร์เดอร์ เจ้าหน้าที่อุทยานธรณีวิทยาและผู้นำเที่ยวทางการศึกษาของบริษัทชายฝั่งทอร์เบย์และแถบชนบทซึ่งตั้งอยู่ในเขตเมือง มีความเห็นว่า อุทยานธรณีวิทยาของอังกฤษมีประโยชน์โดยตรงต่อชุมชนท้องถิ่นอย่างน้อยก็ในด้านศักยภาพการสร้างงาน “บริเวณทอร์เบย์ถูกทอดทิ้งอยู่อย่างโดดเดี่ยว” เธอกล่าว “ตั้งแต่กระแสการท่องเที่ยวลดลงในปี 1970 เด็กในท้องถิ่นบางคนไม่เคยไปที่หาดนี้ด้วยซ้ำไป”

ขณะนี้อุทยานธรณีวิทยามีเครือข่ายของครูท้องถิ่นในการจัดทำบทเรียนตามหลักสูตรที่สามารถเผยแพร่ออนไลน์ไปยังครูทั่วทั้งยุโรป “การพัฒนาเศรษฐกิจมาจากฐานราก” นิค พาว กล่าวเสริม “มันเป็นเรื่องของ การให้ความรู้แก่เด็ก ๆ ที่เป็นเรื่องที่วิเศษสุดหากโรงเรียนบางแห่งรับเอาแนวคิดของอุทยานทางธรณีไปใช้”

ในขณะที่องค์กรอุทยานทางธรณีวิทยาของอังกฤษ (The English Riviera Geopark Organisation [ERGO]) ได้พัฒนาหุ้นส่วนความร่วมมือ ไม่ใช่เฉพาะกับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเท่านั้น แต่ได้ร่วมมือกับอุทยานทางธรณีอื่น ๆ ซึ่งเป็นเครือข่ายอีก 32 แห่งของยุโรป ผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นได้ให้ความรู้และบรรยายเรื่องดังกล่าวให้แก่ประชาชนทั่วไป แต่ละปีจะมีนักท่องเที่ยวประมาณปีละ 3.7 ล้านคนมาเที่ยวบริเวณนี้ ในขณะที่ ERGO กำลังนำภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยการสร้างแบรนด์และกำหนดหลักปฏิบัติ “การพัฒนาที่ยั่งยืนมีความหมายมากกว่าการลดคอนกรีตและปิ่นจัน” นิค พาว กล่าว 🌍

ปีเตอร์ โคลส์ นักหนังสือพิมพ์ชาวอังกฤษ

© สิทธิภาพ ยูเนสโก/มิเชล รามอสซาร์ด

มาทิส วัคเคอร์นาเกล (ขวามือ) และโรนี อามีแลน ที่ยูเนสโก

เราสามารถใช้จ่ายทรัพยากร มากน้อยเพียงใด

ดร.สรวิวัฒน์ วิชาลาภรณ์ : แปล

ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ : ตรวจ/แก้ไข

การใช้พื้นที่ทางนิเวศวิทยาเกิดจากการประเมินความต้องการการใช้พื้นที่ของบุคคลเพื่อการดำรงชีวิต ระหว่างการบริโภคกับการสร้างขึ้นใหม่ การใช้พื้นที่ทางนิเวศวิทยาพัฒนาขึ้นโดย มาทิส วัคเคอร์นาเกล (ชาวสวีเดน) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการบริหารของเครือข่ายการใช้พื้นที่ทางนิเวศวิทยา องค์กร The Global Footprint Network ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่แสวงผลกำไรที่ส่งเสริมความยั่งยืน ทางเศรษฐกิจ สังคม และนิเวศวิทยา ได้รวบรวมผลประเมินการใช้ทรัพยากรทางนิเวศวิทยาและปริมาณ ของทรัพยากรธรรมชาติในช่วงเวลาหนึ่ง วัคเคอร์ นาเกล ได้กล่าวกับโรนี อามีแลน แห่งสำนัก สารสนเทศสาธารณะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ขององค์กร

The Global Footprint Network ตั้งขึ้นที่ แคลิฟอร์เนียเมื่อค.ศ.2003 โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ การหยุดยั้งการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือย การเผาผลาญ ของเราทำงานมากเกินไป เราบริโภคมากกว่าที่เราผลิตได้ สัญญาณบ่งชี้ที่เห็นได้ชัดเจนคือ บรรยากาศที่เปลี่ยนแปลงไป เราสามารถรักษาสภาพเช่นนี้ได้ไปอีกชั่วระยะเวลาหนึ่ง เพราะ ทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน แต่เรากำลังมุ่งหน้าไปสู่ความ ล้มละลายทางนิเวศวิทยา

คุณคิดว่าทรัพยากรที่มีอยู่จะหมดไปเมื่อใด ?

ในบางส่วนของโลกตกอยู่ในสภาพการล้มละลาย ทางทรัพยากรแล้ว ตัวอย่างเช่น ไฮโดร และดาไฟร์ ซึ่งเป็น บริเวณที่สิ่งต่าง ๆ อุบัติขึ้นพร้อมกัน : สงครามกลางเมือง เกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการ ประการสำคัญได้แก่ การ ขาดแคลนทรัพยากร ในดาไฟร์เราไม่สามารถพบเห็นต้นไม้ ในรัศมี 10 กิโลเมตรรอบค่ายผู้ลี้ภัย สถานการณ์ประกอบด้วย ความขัดแย้งและการเกิดสงครามบ่อยครั้งในบางพื้นที่

ยากจนของโลกซึ่งประชากรไม่สามารถจ่ายเงินซื้อทรัพยากรที่ขาดแคลนได้

แม้แต่การพยากรณ์ในแง่ดีที่สุดก็ยังปรากฏผลว่าเราจะต้องใช้ทรัพยากรของโลกเพิ่มขึ้นสองเท่าภายในปี ค.ศ. 2050 การประมงนั้นจัดว่าได้ล่มสลายลงแล้ว มีปัญหาเกี่ยวกับน้ำเพิ่มขึ้นในออสเตรเลียเมื่อปริมาณความเค็มของน้ำทะเลเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประเทศเยเมนมีระดับน้ำลดต่ำลงอย่างน่าตกใจ ในปริมาณลดต่ำลงจากระดับ 10 เมตร เมื่อ 50 ปีก่อนเป็น 800 เมตรในปัจจุบัน ในลิเบียได้มีการลงทุนในโครงการขนาดใหญ่เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

เมื่อยี่สิบปีก่อน โกร ฮาเล็ม บรุนแลนด์ (อดีตนายกรัฐมนตรีของนอร์เวย์ ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการใหญ่เกี่ยวกับกิจการโลกร้อนของสหประชาชาติ) ได้พูดถึงความยั่งยืนของผู้คนในอนาคต แต่ในปัจจุบันนี้เรากำลังพูดถึงความยั่งยืนสำหรับผู้คนในปัจจุบัน

© ลิขสิทธิ์ภาพ ยูเนสโก/มิเชล ราเวสซาร์ด

ภาพเขียนโดยฉิน ดองซุน ประเทศจีน ได้รับรางวัลจากการประกวดภาพเขียนระดับนักเรียนในโอกาสปีสากลว่าด้วยโลกเรา

คุณรู้สึกว่าการกำลังเตรียมตัวรับมือกับการขาดแคลนทรัพยากรที่จะมาถึงอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ?

ประเทศร่ำรวยบางประเทศมีมาตรการที่จำเป็นในระดับหนึ่ง แต่ก็ดำเนินไปอย่างเชื่องช้า ตัวอย่างเช่น ในบางเมืองการจราจรทางรถยนต์จะต้องลดลงในบางวันเนื่องจากคุณภาพของอากาศที่ย่ำแย่ แต่ขั้นตอนที่จำเป็นดังกล่าวสามารถดำเนินการได้เฉพาะในเมืองที่มีเครือข่ายขนส่งมวลชนที่มีคุณภาพ ประชากรโลกจำนวนร้อยละห้าสิบอาศัยในเมือง แหล่งปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ถึงร้อยละ 70 ของทั้งหมด เมืองเป็นแหล่งบริโภคพลังงานอย่างมหาศาล ซึ่งเราสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้โดยสามารถใช้อย่างประหยัดจากการกระจุกตัวของผู้คนในเมือง ผู้คนที่อาศัยและทำงานในเมืองเดินทางในระยะที่ใกล้กว่า และการใช้ความร้อนก็มีประสิทธิภาพในอาคารขนาดใหญ่มากกว่าบ้านเดี่ยว

ตัวอย่างเช่น ผู้อยู่อาศัยในเมืองฮิวสตัน (เท็กซัส สหรัฐอเมริกา) ใช้ทรัพยากรมากเป็นสามเท่าของเมืองเซียนนา (อิตาลี) แต่คุณภาพของชีวิตในเซียนนากลับไม่ได้ด้อยไปกว่าในฮิวสตัน การใช้ทรัพยากรในเมืองเซียนนามีประสิทธิภาพมากกว่าเป็นผลมาจากวิธีดำเนินการ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพไม่จำเป็นต้องหมายความว่าลดคุณภาพของชีวิตลง

เราสามารถคาดหวังได้หรือไม่ว่าการบริโภคและการใช้ทรัพยากรจะอยู่ในสถานะที่สมดุลได้ ?

การหาแนวทางการร่วมมือเพื่อสร้างความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนไม่ใช่สิ่งที่ไม่อาจคาดการณ์ได้ การดำเนินการดังกล่าวได้เกิดขึ้นแล้วในผู้คนกลุ่มเล็ก ๆ และในบางประเทศที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม กิจกรรมต่าง ๆ ต้องได้รับการพัฒนาไปสู่การดำเนินการระดับโลก แต่ข้าพเจ้าเชื่อว่าความฝันนี้เป็นสิ่งที่เป็นไปได้

ความเห็นตรงกันข้ามระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนากำลังจะล้าสมัย เพราะรูปแบบใหม่ของการพัฒนาในปัจจุบันได้มาถึงจุดเปลี่ยนแปลง อนาคตจะสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ประเทศที่ใช้ทรัพยากรน้อยกว่าประเทศที่ใช้ทรัพยากรฟุ่มเฟือย ซึ่งประเทศเหล่านี้จะอ่อนแอลง

How much can we spend

สหรัฐอเมริกาใช้ทรัพยากรมากเป็นสองเท่าของ ทรัพยากรที่มี ในขณะที่อียิปต์ อิตาลี และสวีตเซอร์แลนด์ ใช้เป็นสามเท่า แม้ว่าสวีตเซอร์แลนด์สามารถที่จะใช้จ่าย เพื่อการนี้ได้แต่ประเทศต้องอยู่ในสภาพหนี้สิน ไม่ว่าจะ เป็นราคาของสิ่งต่าง ๆ ที่เพิ่มสูงขึ้นหรือทรัพยากรที่มีอยู่ ต้องถูกทำลายลง

คุณได้สังเกตว่ามีการปรับการใช้ทรัพยากรให้น้อยลง บ้างหรือไม่ ?

การที่กล่าวถึงการปรับการใช้ทรัพยากรให้ลดน้อยลง นั้นว่ามีประโยชน์อย่างมากหากพวกเราละเลยความ สำคัญของปัญหาดังกล่าวเป็นเวลานาน เป็นเวลาหลายปี

มาแล้วที่การพูดถึงภาวะโลกร้อนได้รับการต่อต้านอย่าง รุนแรง ทั่วทุกเมืองต่างเผชิญกับความเสี่ยงต่อการล่มสลาย เช่นเดียวกับสะพานที่รองรับน้ำหนักได้เพียงชั่วขณะก่อน การพังทลายลงในช่วงเวลาต่อมา เจกเช่นการใช้ทรัพยากร ที่มีราคาสูงและสิ่งที่มีอยู่ก็ถูกทำลาย เมืองจะไม่สามารถ ดำเนินการต่อไปได้ เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดขึ้นควรมี การลดการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลลง พร้อมทั้งมีการปรับปรุง การใช้พลังงานอย่างชาญฉลาด ประเทศที่มีการเพิ่มขึ้น ของประชากรคงที่หรือลดน้อยลงจะสามารถอยู่รอดได้ดีกว่า เหตุผลสำคัญคือประเทศเหล่านี้ไม่ต้องลงทุนในการสำรวจ การขยายโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ 🌍

© ลือสิทธิ์ภาพ มารติน บาร์น

ชุมชนแออัด, พอร์ต-อ-พรินซ์, ไซดี

How much can we spend

ป่าฟองแตรโบล โกล์ปารีส

เมื่อเราเดินทางไปตามทางหลวงสายมาดริด-บรุกอส ประมาณ 85 กิโลเมตร จะมีป้ายทางขวามือไปยังถนนสายเล็ก ๆ ที่จะนำเราไปยังเขตสงวนชีวมณฑลเชียร่า เดล รินคอน เขตสงวนนี้มีพื้นที่ถึง 152,300,000 ตารางเมตร เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง 193 ชนิด พืชที่มีเส้นน้ำเลี้ยงลำต้น 694 ชนิด (ต้นโอ๊ค บีช เบิร์ช และไพน์) และพืชไร้เส้นน้ำเลี้ยง 139 ชนิด (ไลเคน ตะไคร้ และเห็ด) ในสิ่งมีชีวิตเหล่านี้จำนวน 55 ชนิดเป็นของเขตสงวนนี้โดยเฉพาะ และ 4 ชนิดกำลังตกอยู่ในอันตรายใกล้สูญพันธุ์ เชียร่า เดล รินคอนได้รับการขึ้นบัญชีในเครือข่ายเขตสงวนชีวมณฑลระดับโลกเมื่อปี ค.ศ. 2005 (พ.ศ.2548) ด้วย “คุณค่าทางธรรมชาติและภูมิทัศน์” ในเขตสงวนแห่งนี้มีเขตเทศบาล รวม 5 เขต มีประชากรอยู่ 818 คน เพียงครึ่งหนึ่งของประชากรเหล่านี้เท่านั้นที่พำนักอาศัยอยู่ในเขตสงวนตลอดทั้งปี

เพิ่งจะเริ่มต้นเดือนกุมภาพันธ์แต่ก็มีแดดจ้า ณ จัตุรัสกลางในลาฮิวเอลา ซึ่งเป็นหมู่บ้านหนึ่งในเขตสงวนนี้ ชาวบ้าน 4 - 5 คนกำลังตากแดดคุยกันอยู่ เมื่อเราถามเขาทุกคนตอบว่ามีความภูมิใจที่พำนักอาศัยอยู่บริเวณที่มีตรา “เขตสงวนชีวมณฑลของยูเนสโก” ซึ่งเป็นที่ยกย่องกันอย่างแพร่หลาย บริเวณนี้เงียบกริบเสียจนแทบไม่น่าเชื่อว่าห่างออกไปเพียง 90 กิโลเมตรจะมีเมืองที่มีผู้คนพลุกพล่านถึง 3 ล้านคน มีปัญหาเรื่องอากาศเป็นพิษ สิ่งปฏิภูลและพื้นที่สีเขียวมีไม่พอเพียง “การอยู่ใกล้เมืองใหญ่ย่อมมีทั้งผลดีและผลเสีย” เอลเนา เด มิงโก นักชีววิทยาผู้ดำรงตำแหน่ง

เขตสงวนชีวมณฑล ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนเป็นอย่างมาก

ศรีน้อย โทวาทอง : แปล

เขตสงวนชีวมณฑลนั้นได้รับการขนานนามว่าเป็น “ปอดของโลก” หรือ “ห้องทดลองเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน” และทั้งสองฉายาก็นับว่าถูกต้อง แต่เหนือสิ่งอื่นใด เขตสงวนชีวมณฑลนับเป็นเขตบุกเบิกเพื่อความจำเป็น และความต้องการของมนุษย์และธรรมชาติได้มีโอกาสมาผสมผสานกลมกลืนกัน ปีศาจกล่าวด้วยโลกเราจึงเป็นโอกาสให้โครงการวิทยาศาสตร์อันสำคัญยิ่งโครงการหนึ่งของยูเนสโกได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเป็นอย่างมาก

ผู้อำนวยการศูนย์วิชาการของเขตสงวนกล่าว “ในด้านบวกนั้นผู้คนมีโอกาสเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและบริการสังคมต่าง ๆ มากมาย เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน ฯลฯ ที่อยู่ใกล้ ๆ ได้ ซึ่งเขตสงวนที่อยู่ไกลออกไปมากย่อมไม่มีแม้กระทั่งเนสเปิน นอกจากนี้เมื่ออยู่ใกล้ นักท่องเที่ยวก็มาเที่ยวได้สะดวกในช่วงสุดสัปดาห์ และแน่ละ เมื่อพิจารณาถึงเรื่องการดึงดูดโครงการสงวนรักษาและโครงการวิจัยแล้วเราโชคดีที่มีผู้เปรียบเขตสงวนแห่งนี้เสมือนเป็นเพชรเม็ดงามบนมงกุฎชุมชนแห่งมาดริด” แท้ที่จริงแล้วชุมชนดังกล่าวให้เงินอุดหนุนโครงการพิทักษ์รักษาสีงแวดล้อมและการริเริ่มในด้านต่าง ๆ เธอกล่าวว่า “กล่าวโดยสรุปเราเป็นบริเวณที่สำคัญมากสำหรับรัฐบาลที่มีงบประมาณไว้ใช้สอยและนี่เป็นสิ่งที่วิเศษจริง ๆ”

Boost for biosphere reserves

มนุษยชาติและธรรมชาติ

เด มิงโก ยอมรับว่า “แต่เราก็ประสบปัญหาบางประการ เช่น ต้องจัดการในเรื่องการท่องเที่ยวอย่างละเอียดิบเพื่อจะได้ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งที่เรา กำลังพยายามสงวนรักษา ฉะนั้น เราจึงจัดการท่องเที่ยวไปตามเส้นทางเชิงนิเวศน์ซึ่งไม่ไปตามทางเดียวกันเสมอไป อีกด้านหนึ่งของเหรียญก็คือ คนรุ่นหลังยอมไม่ยอมอาศัยอยู่ที่นี้ เพราะห้ามสร้างบ้านใหม่ จึงเป็นปัญหาที่จะต้องสร้างคนรุ่นใหม่และหางานให้เขาทำ”

การสร้างสมดุลอันเหมาะสมระหว่างกิจกรรมของมนุษย์และการพิทักษ์รักษาสีงแวดล้อมเป็นงานท้าทายอันสำคัญสำหรับโครงการมนุษย์และเขตสงวนชีวมณฑลของยูเนสโก โครงการนี้มีอุทยานเยลโล่สโตน(สหรัฐอเมริกา) ซึ่งขึ้นบัญชีไว้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1976 (พ.ศ.2519) ไปจนถึงเขตสงวนรอสตอฟสกี (สหพันธรัฐรัสเซีย) ที่เพิ่งขึ้นบัญชีไว้ ในปัจจุบันเครือข่ายระดับโลกนี้มีเขตสงวนอยู่ 531 แห่ง ใน 105 ประเทศ มีทั้งเขตที่แห้งแล้งและกึ่งแห้งแล้ง ป่าโกงกาง เขตทุนดรา ยอดเขาที่มีหิมะปกคลุม และชายฝั่งทะเล เขตสงวนเหล่านี้มีลักษณะใดที่คล้ายคลึงกันและสิ่งใดที่เป็นอันตรายบ้าง

ห้องทดลองสำหรับอากาศเปลี่ยนแปลง

ยูเนสโกได้จัดการประชุมระดับโลกว่าด้วยเขตสงวนชีวมณฑล ที่กรุงมาดริดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่แล้ว มีผู้เข้าร่วมการประชุมกว่า 800 คน สิ่งที่ประชุมพิจารณานั้นเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังกล่าว มิเกล คลุเซเนอร์-กอดท์ ผู้เชี่ยวชาญโครงการแห่งกองนิเวศน์วิทยาและศาสตร์ว่าด้วยโลกเราที่ยูเนสโกอธิบายว่า “วัตถุประสงค์ก็เพื่อพิจารณาบทบาทของวิทยาศาสตร์ทั้งสิ้นในด้านการจัดการ เพื่อ

© ลิขสิทธิ์ภาพ Luiz de Mag

มาตา แอดแลนติกา บราซิล

ยูเนสโก คูริเย

ปีที่ 25 ฉบับที่ 2

© ลิขสิทธิ์ภาพยูเนสโก / Lucia Ignésias

เขตสงวนชีตรา เดล รินคอน มาดริด

เราจะสามารถดำเนินการแก้ไขในสิ่งใหม่ ๆ ที่ท้าทายเราอยู่ เช่น การสูญเสียภูมิปัญญาดั้งเดิมและวัฒนธรรมอันหลากหลาย ปัญหาเรื่องประชากรเพิ่มขึ้น เขตเพาะปลูกได้ลดลงหรืออากาศเปลี่ยนแปลง แท้ที่จริงอากาศได้เปลี่ยนแปลงไปนานแล้วและเรากำลังได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ในเขตสงวนชีวมณฑลนั้นเหมาะที่สุดที่เราจะศึกษาถึงผลกระทบดังกล่าวเพื่อแสวงหามาตรการที่จะปิดเป้าให้บรรเทาเบาบางลง “นี่แหละคือวัตถุประสงค์ในการกำหนดยุทธศาสตร์แห่งมาดริด ซึ่งประกอบด้วยเป้าหมายรวม 31 เป้าหมายด้วยกัน มีกิจกรรมต่าง ๆ รวม 65 ประการ มาตรการที่วางแผนไว้ได้แก่ การรวมภูมิทัศน์ของเมืองไว้ในเขตสงวน จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับระบบนิเวศน์ต่าง ๆ จัดตั้งเขตสงวนชีวมณฑลนำร่องเพื่อตรวจสอบดูว่าเขตสงวนดังกล่าวมีส่วนช่วยเศรษฐกิจในท้องถิ่นได้อย่างไร การจัดให้ภาคเอกชนมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และส่งเสริมแรงจูงใจให้สร้างผลิตภัณฑ์ที่มีตรา “เขตสงวนชีวมณฑล” เป็นสัญลักษณ์

โครงการมนุษย์และเขตสงวนชีวมณฑล ค.ศ. 2008 - 2013 (พ.ศ. 2551 - 2556) จะดำเนินไปตามยุทธศาสตร์แห่งมาดริด และเขตสงวนที่มีลักษณะเป็นตัวแทน เช่น ป่าแอตแลนติกแห่งบราซิล ซึ่งมีเนื้อที่ถึง 4.5% ของประเทศนี้ ภูเขาเคนยา หรือเขตคามาร์คของฝรั่งเศส ย่อมจะได้รับประโยชน์ เอเลนา เด มิงโก ผู้ประจำ ณ เขตสงวนชีตรา เดล รินคอน กล่าวสรุปถึงสิ่งที่เป็นปัญหาร้ายแรง “ในขณะที่สมดุลระหว่างมนุษย์และธรรมชาติยังคงมีอยู่แต่การรักษาไว้ซึ่งสมดุลดังกล่าวนั้นเป็นงานที่ละเอียดอ่อนยิ่ง” ยุทธศาสตร์แห่งมาดริดซึ่งได้รับรองกันในปีสากลว่าด้วยโลกเราในปีนี้อย่อมเป็นเครื่องมืออันมีค่ายิ่งที่จะช่วยให้เราสามารถดำเนินงานดังกล่าวได้ 🌍

© ลิขสิทธิ์ภาพ Serge van Duijnhoven

ในทุกปีมีผู้มาเยือนหอสมุดแห่งชาติ
เมืองอัมสเตอร์ดัมเป็นจำนวนถึง 1 ล้านคน

อัมสเตอร์ดัม : สวรรค์ของ ผู้รักหนังสือ

ศรีน้อย โทวาทอง : แปล

หนังสือรวบรวมบทกวีนิพนธ์ขายฟรีเพียงแค่ได้ถึง 50,000 เล่ม เหตุการณ์เช่นนี้มิได้เกิดขึ้นอยู่ทุกวี่ทุกวัน และก็ไม่ใช่ว่าจะเกิดขึ้นที่ไหนก็ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงกลางคริสต์ศตวรรษที่ 17 แต่เหตุการณ์เช่นนี้ได้เกิดขึ้นจริงๆ ในอัมสเตอร์ดัม ซึ่งยูเนสโกได้ประกาศให้เป็นเมืองหลวงหนังสือแห่งโลกในปีนี้

หลังจากมาดริด อาเล็กซานเดรีย นิวเดลี แอนทเวิร์ป มอนตร็อล ตูริน และโบโกตาแล้ว ยูเนสโกได้ประกาศให้อัมสเตอร์ดัมเป็นเมืองหลวงหนังสือแห่งโลก ดังนั้นจึงเป็นการยอมรับยกย่องบทบาทของอัมสเตอร์ดัมนับตั้งแต่ยุคทองในคริสต์ศตวรรษที่ 17 มาจนถึงปัจจุบัน

การเฉลิมฉลองต่างๆ จะเริ่มขึ้นในวันที่ 23 เมษายน ในปีนี้ ซึ่งเป็นวันหนังสือและวันลิขสิทธิ์แห่งโลก และจะมีเรื่อยไปจนถึงวันที่ 23 เมษายน ค.ศ. 2009 (พ.ศ. 2552)

แซช วัน ดุยไฮเวน นักเขียนและนักประวัติศาสตร์ชาวดัตช์ซึ่งพำนักอาศัยอยู่ที่เบลเยียม จะมาเล่าให้เราฟังถึงเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือในอัมสเตอร์ดัม

เป็นเวลา 12 ปีมาแล้วที่ข้าพเจ้าในฐานะนักเขียนชาวดัตช์ได้พำนักอาศัยอยู่ ณ กลางกรุงบรัสเซลส์ และข้าพเจ้ามีเรื่องราวมากพอที่จะเล่าถึงการใช้ชีวิตอยู่ในเมืองหลวงของยุโรปที่มีมากมายหลายด้านและค่อนข้างจะเหนือความเป็นจริงอยู่สักหน่อย ใครก็ตามที่เห็นด้วยกับโลเตอามองต์ที่ว่าความงามคือ “ความผสมผสานกลมกลืนของร่มคันหนึ่งกับเครื่องหวานข้าวบนโต๊ะผ้าตัด” ย่อมมีความรู้สึกเสมือนอยู่บ้านของตนเองในเมืองที่ใช้ 2 ภาษาบนเส้นโค้งที่ตัดกันระหว่างทิศเหนือและใต้ ตะวันออกและตะวันตก อย่างไรก็ตามข้าพเจ้ารู้สึกตื่นเต้นเป็นอย่างมากอยู่เสมอและค่อนข้างจะโล่งใจด้วยเมื่อข้าพเจ้าขับรถไฟขึ้นเหนือไปอัมสเตอร์ดัม เมื่อเปรียบเทียบกับบรรยากาศอันแห้งแล้งในบรัสเซลส์ซึ่งก็อาจน่าสนใจอยู่บ้าง บรัสเซลส์ซึ่งมีร้านหนังสือภาษาดัตช์แสนี่แห่งอยู่ 3 ร้าน (และอีกร้านหนึ่งที่น่าชมแต่ต้องปิดกิจการลงเพราะขายหนังสือไม่ออก) อัมสเตอร์ดัมเปรียบเสมือนสวรรค์ของนักรักหนังสือเลยทีเดียว ในเมืองที่ตั้งอยู่บนแม่น้ำอัมสเทลนี้มีสำนักพิมพ์ที่

Amsterdam : a paradise for book-lovers

มีชื่อเสียงทั้งหมด ร้านหนังสือจำนวนมากนับไม่ถ้วน และตลาดหนังสือมือสองรายสัปดาห์หรือแม้กระทั่งรายวัน เช่น ตลาดที่อุดเค็มมันฮูสปูร์ต และสปูย-สแควร์ ในตอนบ่ายนักเขียนหลายคนจะมาร่วมสังสรรค์กันตามร้านกาแฟที่อยู่ใกล้เคียง เมื่อเร็ว ๆ นี้เองได้มีการประดับเพชรเม็ดงามบนมงกุฎแห่งเมืองนี้ โดยมีการเปิดอาคารหอสมุดอันแสนงดงามในบริเวณที่มองลงไปเห็นท่าเรือในย่านแม่น้ำอิจและใจกลางเมืองอันเก่าแก่ อาคารนี้ซึ่งเป็นงานสถาปัตยกรรมชิ้นโบว์แดงของสถาปนิกโจ โคนเนน สูงเจ็ดชั้น มีเนื้อที่สำหรับทั้งหนังสือยาว 25,000 เมตร มีพื้นที่รวม 28,000 ตารางเมตร ห้องโถงและมุมศึกษาค้นคว้าแบบสบาย ๆ สถานที่จัดนิทรรศการพร้อมด้วยหนังสือที่จัดแสดงไว้ ร้านกาแฟ โรงละครและร้านอาหารบนชั้นบนสุด เราไม่เคยเห็นวิหารหนังสือเช่นนี้มาก่อน ณ ที่นี้เรารู้สึกผ่อนคลายทันทีและอยากจะอยู่ให้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้

สถานที่อันศักดิ์สิทธิ์สำหรับเสรีภาพในการพูด

อัมสเตอร์ดัมมีชื่อเสียงอันลือเลื่องในเรื่องเสรีภาพทางปัญญา ซึ่งเมืองนี้พยายามจะขีดขูไว้ในงานเฉลิมฉลองโอกาสที่ยูเนสโกได้ประกาศให้เป็นเมืองหลวงหนังสือแห่งโลก ตั้งแต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 16 แล้ว อัมสเตอร์ดัมเป็นที่ลี้ภัยสำหรับเสรีภาพในการพูดและเขียน ในฮอลแลนด์นั้นประชาชนเปิดตนเองกว้างไปสู่ทะเลและต้อนรับทุกสิ่งทุกอย่างจากแดนไกลในขณะที่ผู้คนในเมืองอื่น ๆ ที่เป็นดินทรายกลับหันหลังให้ ในอัมสเตอร์ดัมนั้นความอดทนอดกลั้นมิได้เป็นแต่เพียงหลักการเท่านั้น แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องนำไปปฏิบัติเลยทีเดียว เมืองค้าขายที่เปิดกว้างแห่งนี้เป็นศูนย์รวมของวัฒนธรรมต่าง ๆ ย่อมยอมไม่ได้ที่จะให้มีการกดขี่ข่มเหงผู้ที่นับถือศาสนาแตกต่างออกไป ในขณะที่ทั่วทั้งทวีปยุโรปนั้นมีการเผาทำลายหนังสือแต่ในอัมสเตอร์ดัมกลับมีการผลิตและค้าหนังสือกันอย่างกว้างขวาง

เมื่อเมืองแอนทเวิร์ปแตกในปี ค.ศ. 1585 (พ.ศ. 2128) (เมื่อพระเจ้าฟิลิปที่ 2 กษัตริย์แห่งสเปนเข้ายึดครองเมือง) ผู้ลี้ภัยหลายหมื่นคนจากทางใต้ของเนเธอร์แลนด์

หอสมุดที่เราอยากอยู่

หนีมายังอัมสเตอร์ดัมเพื่อมาประกอบอาชีพค้าขาย นำเอาความขำขันน่าขบขัน ทูรอน และสินค้าของตนมาด้วย รวมทั้งสุนทรียภาพในงานศิลปวัฒนธรรม ความกระตือรือร้น ภาษา และงานวรรณกรรม จากการดำเนินงานของคนเหล่านี้แหละอัมสเตอร์ดัมจึงมีชื่อเสียงขจรขยายไปยังประเทศต่าง ๆ ในเรื่องการพิมพ์

คลื่นผู้ลี้ภัยอีกกลุ่มหนึ่งหนีมาจากโปรตุเกส ชาวยิวเหล่านี้หมดทางทำมาหากินเพราะต้องขึ้นศาลศาสนา จึงเริ่มประกอบการค้ายาสูบและอุตสาหกรรมเจียรไนเพชร และเป็นผลให้อัมสเตอร์ดัมเลื่องชื่อว่าเป็นศูนย์กลางในการพิมพ์ภาษาฮีบรู รัฐมิได้ควบคุมการนับถือศาสนาและไม่มีศาลศาสนามาคอยกดขี่ข่มเหง คนในชุมชนสามารถแต่งงานกันเองได้ ไม่มีใครถูกบังคับให้อยู่เฉพาะในเขตพำนักอาศัยของชาวยิวทั้งยังสามารถมีทรัพย์สินไว้ครอบครองได้โดยเสรี เสรีภาพเช่นนี้ไม่มีในที่อื่น ๆ เงินทองเสรีภาพ และวัฒนธรรมเข้ามาแทนที่ค่านิยมในสมัยกลางในเรื่อง “เกียรติยศ” “ความสูงศักดิ์” และ “ความเป็นวีรบุรุษ” แต่ในทางกลับกันเมืองนี้ได้กลายเป็นเมืองในอุดมการณ์อันสูงส่งของสมัยกลาง เป็นสถานที่ปลอดภัยซึ่งทั้งคนหนุ่มและคนแก่สามารถปลดแอกความเป็นทาสชวานา “วิหารอันศักดิ์สิทธิ์ของพระเจ้าแห่งนี้ไม่มีผู้ใดถูกบังคับให้เชื่อ ไม่มีการทรมาน ไม่มีความตาย” ผู้ลี้ภัยชาวยิวผู้เพียบพร้อมด้วยความศรัทธาได้จารึกข้อความนี้ไว้เหนือประตูทางเข้าโบสถ์ยิวแห่งโปรตุเกสและเขายินนามอัมสเตอร์ดัมว่าเป็นเมืองเยรูซาเล็มแห่งตะวันตก

© สตีเฟ่น เซอร์จ แวน ดุจโทเวน

หนังสือขายดีราวกับขนมเค้ก

จอห์น ลอค นักปรัชญาชาวอังกฤษ เขียน Epistulae de Tolerantia และงานอื่น ๆ ที่อัมสเตอร์ดัม เรอเน เดการ์ต ชาวฝรั่งเศสมีความเพลิดเพลินและทำการศึกษาวิจัยโดยเสรี เช่นเดียวกับนักปรัชญาในท้องถิ่นคนอื่น ๆ เช่น บาร์ค สปิโนซา ฮิวโก เดอกรูต (โกรเซียง) และคริสเตียน ฮุยเกนส์ วอลแตร์นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ผู้ยิ่งใหญ่ได้มาเยือนอัมสเตอร์ดัมถึง 7 ครั้งและจัดพิมพ์ผลงานของเขาที่นี่ เขาได้ตั้งข้อสังเกตว่าชาวดัตช์ไม่เห็นความแตกต่างแต่อย่างใดไม่ว่าจะขายหนังสือหรือขายผ้า และไม่สนใจในสิ่งที่จาริกไว้หนังสือสักชนิดตราบนานเท่าที่หาเงินหาทองจากหนังสือได้ อย่างไรก็ตามนอกจากประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว เรามองเมืองนี้ว่าเป็นแรงบันดาลใจ เป็นการคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่าจะมีแนวคิดในเรื่องความสว่างทางปัญญาหรือ Felix Meritis (ความสุจริตที่ได้รับจากผลสำเร็จ) ซึ่งยังเป็นชื่อของสมาคมศิลปะที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งในเมืองนี้

นอกจากความคิดในเรื่องเสรีภาพแล้ว หนังสือที่พิมพ์ในฮอลแลนด์ก็มีชื่อเสียงเป็นอย่างมาก เพราะงานฝีมือของช่างจาริก ใช้กระดาษดีมีคุณภาพ (ที่เราเรียกว่า papie de Hollande) และแต่ละเล่มมีสนนราคาพอสมควร นอกจากนี้โรงพิมพ์ของชาวดัตช์ก็ช่างคิดค้นโดยจัดพิมพ์หนังสือฉบับพกพาสำหรับคนทั่วไป (พระคัมภีร์ไบเบิลของเมเนสเซห์ เบน อิสราเอล แผนที่โลกของ วิลเลม จันส์ โบล นักทำแผนที่ชาวดัตช์ผู้มีชื่อเสียงเพราะได้จัดพิมพ์แผนที่โลกที่มีภาพประกอบอย่างวิจิตรงดงามถึง 11 ฉบับด้วยกัน)

ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 17 มีการพิมพ์หนังสือในอัมสเตอร์ดัมมากกว่าในบรรดาประเทศต่าง ๆ ในยุโรปรวมเข้าด้วยกัน คนเกือบ 30,000 คนประกอบอาชีพนี้ในปี ค.ศ. 1600 (พ.ศ. 2143) เมืองนี้มีร้านหนังสือถึง 96 แห่ง ในปี ค.ศ. 1699 (พ.ศ. 2242) เพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 273 ร้าน หนังสือรวบรวมกวีนิพนธ์ที่มีภาพประกอบของเจacob คัทส์ เขียนขึ้นในปี ค.ศ. 1655 (พ.ศ. 2198) ขายในทันทีได้ถึง 50,000 เล่ม ซึ่งเป็นยอดขายที่กวีในปัจจุบันได้

เพียงแต่ไผ่ผืนถึงเท่านั้น ชาวอียูกำลังถูกกดขี่ข่มเหงและถูกละทิ้งประหารไปทั่วยุโรป ส่วนในอัมสเตอร์ดัมกลับได้รับอนุญาตให้พิมพ์หนังสือเป็นภาษาฮีบรู ละติน สเปน โปรตุเกสและแม้กระทั่งภาษายิดดิช เป็นผลให้เมืองนี้กลายเป็นเมืองหลวงหนังสือแห่งโลกสำหรับสิ่งพิมพ์ของชาวยิวไป

จากหลังคาอาคารหอสมุดแห่งใหม่มองลงไป เห็นภูมิทัศน์อันแสนงดงามของเมืองนี้ เราจะเห็นความแตกต่างระหว่างใจกลางเมืองที่พลุกพล่านและความกว้างใหญ่ไพศาลของแม่น้ำอิจ

หากเราใช้จินตนาการเพียงเล็กน้อย ณ ที่นี้ท่ามกลางแผนที่โลกของโบล เมอร์คาเตอร์ และฮอสเตียส ที่จัดแสดงอยู่ในตู้กระจกบนชั้น 3 เราสามารถมองเห็นเสากระโดงเรือเป็นแถวแนวระยิบระยับ ยอดแหลมและเรือใบที่มีเชือกโยงไว้กับรั้วไม้ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเมืองแห่งเสรีภาพ และการค้าแห่งนี้เป็นเวลาหลายร้อยปีมาแล้ว 🌐

© สิทธิในภาพ Droits réservés

ภาพสลักตลาดหนังสือที่อูเดอมันฮูสปูร์ด (อัมสเตอร์ดัม) โดย วัน เฮช. ฮอร์สต์ (ค.ศ. 1976)

Amsterdam : a paradise for book-lovers

ใบไม้หน้อย อำเภอลง เพื่อแผ่นดิน

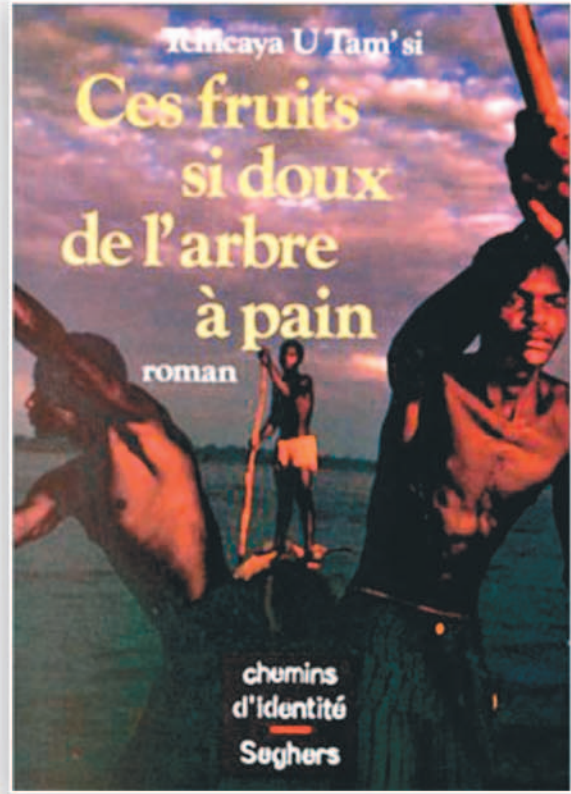
ดร.สรวิวัฒน์ วิศาลาภรณ์ : แปล
ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ : ตรวจ/ แก้ไข

คองโกเลส เจอราด เฟลิก - ซิคาเยา
หนึ่งในนักประพันธ์ภาษาฝรั่งเศสผู้ยิ่งใหญ่ หรือ
อีกนามหนึ่งว่า ซิคาเยา อู ตามซิ (ค.ศ. 1931-
1988) เป็นข้าราชการพลเรือนระหว่างประเทศ
ที่ยูเนสโก ตั้งแต่ ค.ศ.1961 ถึง 1985

คองโกเลส เจอราด เฟลิก - ซิคาเยา
เดินทางมาฝรั่งเศสเมื่ออายุ 16 ปี พร้อมบิดา
ซึ่งได้รับเลือกให้เป็นผู้ช่วยของคองโกกลาง เขาเป็น
นักเคลื่อนไหวเพื่อเอกราชของสาธารณรัฐคองโก
นามปากกาของเขาหมายถึง “ใบไม้หน้อย
อำเภอลงเพื่อแผ่นดิน”

เพื่อเป็นการรำลึกถึงเพื่อนร่วมงานของเราซึ่งเสียชีวิต
ก่อนวัยอันควรเมื่อ 22 เมษายน 1988 เราได้ตัดตอนคำให้
สัมภาษณ์ของเขาตอนที่ให้แก่เบอร์นาร์ด แมกเนีย
นักหนังสือพิมพ์ชาวฝรั่งเศสเมื่อ 21 ธันวาคม 1979 เมื่อครั้งที่
ดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญโครงการการศึกษาของยูเนสโก

นับเป็นเวลาที่สิบห้าปีล่วงมาแล้วนับตั้งแต่ผลงานครั้งแรก
ของคุณ [*Le Mauvais Sang* (เลือดชั่ว) ปารีส,
พี.เจ. ออสวาลด์, 1955] ได้รับการจัดพิมพ์ คุณมี

หน้าปกของนวนิยายเรื่องสุดท้ายของซิคาเยา อู ตามซิ

ความเห็นเกี่ยวกับผลงานสร้างสรรค์งานของชาวแอฟริกัน ในช่วงยี่สิบห้าปีล่าสุดนี้เป็นอย่างไร

ผมคงตอบได้ยากหากจะมองจากมุมมองของแอฟริกา
แต่ผมจะพยายามเท่าที่ประเทศของผมเกี่ยวข้องด้วย
ในช่วงยี่สิบห้าปีนี้มีนักประพันธ์หน้าใหม่เกิดขึ้นมาก
ซึ่งผลงานเหล่านั้นกล่าวถึงลัทธิทั้งก่อนและหลังการได้รับ
เอกราช ในตอนต้น ๆ นั้นผลงานที่เป็นที่นิยม ได้แก่ พวก
โคลงกลอน มีนักประพันธ์คนเดียวที่เขียนร้อยแก้วซึ่งได้รับ
แรงบันดาลใจจากร้อยแก้วแบบดั้งเดิม เขาผู้นั้น คือ จีน
มาลองกา การเคลื่อนไหวเริ่มขึ้นระหว่าง ค.ศ. 1950 และ
1960 โดย จีน มาลองกา, ซินดา เมเทียล และต่อมาก็คือ
ผม หลังจากนั้นในปี 1960 ก็จะเป็น กัย เมงกา, ซิลเวน
เบมบา, เฮนริโอ โลเปซ, ธิโอฟิล, โอบองกา และ
คนอื่น ๆ อีก มีนักประพันธ์ผู้เกิดขึ้นมากมาย ปรากฏการณ์นี้
สร้างความตื่นตะลึงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับจำนวนประชากร
แล้วนับว่านักประพันธ์มีจำนวนไม่น้อย

โซนี่ ลาบอ แทนซี เพิ่งผลิตผลงานนวนิยายที่มีคุณภาพยอดเยี่ยม [La Vie et demie (อีกครั้งแห่งชีวิต), ปารีส, ซูอิล, 1979] ท้ายที่สุด มีต้นฉบับชิ้นเยี่ยมอีกมากจากฝีมือของนักประพันธ์รุ่นต่อมาที่กำลังรอการตีพิมพ์ ผลลัพธ์โดยรวมค่อนข้างดีทีเดียว นักเขียนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของนักเคลื่อนไหวที่ดำเนินการไปพร้อมกับ “ความสำคัญของสีกวี” มันเป็นเรื่องที่ต้องรับผิดชอบตัวเองพร้อมกับเผ่ามองดูประเทศของตนอย่างลึกเข้าไปถึงภายใน

คุณมีกำหนดการอะไรบ้างในช่วงเวลานี้

กำหนดการของผมถูกกำหนดโดยหัวเรื่องหนังสือที่ผมตีพิมพ์ ในปี 1955 เรื่อง เลือดชั่ว เป็นเรื่องเกี่ยวกับความกระวนกระวาย ในปี 1957 เรื่อง Feu de Brousse (ไฟในพุ่มไม้) ซึ่งเป็นไฟแห่งการขับไล่ ในปี 1960 เรื่อง À Triche-cœur (ใจลวง) เป็นเรื่องของการประนีประนอม ไม่ใช่เป็นการกระทำที่ขลาดกลัวแต่เป็นการยอมรับส่วนที่แตกต่างในตัวเองโดยไม่ต้องปฏิเสธอะไร ในปี 1962 เรื่อง Épitomé (ภาพย่อ) เป็นประวัติศาสตร์ฉบับย่อที่เกือบจะเป็นบทสรุป ซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับจุดแห่งการเปลี่ยนแปลง

สำหรับบทละครแล้ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง Le Zulu (ซูลู) หรือเรื่อง Le Dastin glorieux du Maréchal Nnikon Nkiku (โชคชะตาที่รุ่งโรจน์ของ นายพลนิกอน นิกู (1979)) เป็นการสะท้อนอำนาจและการสร้างอำนาจที่ได้ทำแล้ว หรือจะต้องทำต่อไป

มีสองประเด็นสำคัญในงานของคุณ : ผู้หญิงและคองโก จากประเด็นนี้ผู้อ่านได้รับรู้ความทุกข์ทรมานสองลักษณะ และการต่อต้านสองรูปแบบ คองโกและผู้หญิง เป็นองค์ประกอบสองสิ่งในตัวคุณใช่หรือไม่

ผมคงรู้สึกพอใจ หากสามารถทำให้ผู้อ่านรู้สึกเช่นนั้นได้ สำหรับคองโกนั้นผมยอมรับได้ หากแต่การที่ผมถูกฉายภาพว่าเป็นคนเกลียดผู้หญิงอย่างรุนแรง ผมไม่ทราบว่าจะทำไม

ผมบรรยายเกี่ยวกับเกร็ดประวัติครั้งแรกลานมาแล้ว

ในหัวข้อเกี่ยวกับผู้หญิง แม่ และแผ่นดินแม่ นั่นคือเรียกแผ่นดินแม่แทนที่จะเรียกแผ่นดินพ่อ ซึ่งแผ่นดินพ่อคือดาบ แต่แผ่นดินแม่คือความรัก ด้วยเหตุนี้ทำไมเรื่อง Le Ventre (เบल्ली, คำกลอน, 1964) จึงเป็นการกลับมาสู่อ้อมอกของแม่

คองโกเป็นการแสวงหาตัวตนด้วยเหมือนกัน มันเป็นเรื่องที่ผมพยายามหาตัวเองให้พบ

การแสวงหาเอกลักษณ์มิใช่การแสวงหาทางการเมืองหรือ

การแสวงหาของมนุษย์เป็นการแสวงหาทางการเมืองในระดับที่มนุษย์มีพื้นฐานที่จะรวมกลุ่มกัน การมีพื้นฐานที่จะอยู่รวมกันเป็นการเข้าสังคม หลีกเลี้ยงการไม่เป็นที่ยอมรับ

© ลิขสิทธิ์ภาพ/ฟิโธนา ไรอัน

ภาพเขียนพื้นทรายแอฟริกัน

ดูเหมือนคองโกนั้นใกล้ชิดกับตัวคุณโดยผ่านงานเขียนของคุณ แต่คุณอาศัยในปารีส คุณตอบรับความห่างไกลนี้ได้อย่างไร

คุณทราบไหมว่าผมมองเห็นได้ดีจากมุมมองที่ห่างไกล นั่นนอมนหากผมอยู่ใกล้คองโกมากกว่านี้ผมคงจะมีการรับรู้ได้ดีขึ้นและอยากไขว่คว้ามันไว้ นั่นคือความทุกข์ที่เกิดขึ้นทุก ๆ วัน ผมอยากกลับไปไปที่นั่นแต่ภาพลวงตาได้หายไปทุกครั้งที่ผมกลับไป เพราะความฝันมักไปไกลเกินกว่าความจริงเสมอ

พระเยซูคริสต์เป็นคุณลักษณะสำคัญในงานของคุณ พระองค์เป็นสัญลักษณ์หรือ

ใช่แล้ว พระองค์เป็นสัญลักษณ์หลาย ๆ ประการ พระองค์ทรงเป็นสัญลักษณ์แห่งภราดรภาพและการถูกปฏิเสธ การตอบรับ พระเยซูทรงเป็นต้นแบบของการก่อตั้งอาณาจักร

พระองค์มิได้ถูกนำมาเป็นต้นแบบของผู้ตั้งอาณาจักร

บางคนกล่าวอ้างพระองค์ในฐานะผู้ตั้งอาณาจักร ภราดรภาพเป็นรูปแบบหนึ่งของการตั้งอาณาจักรด้วย ถ้าคุณบังคับคนใดคนหนึ่งให้เป็นเพื่อนของคุณนั่นหมายความว่า คุณทำให้เขาเป็นทาสของคุณ ถ้าคุณยอมรับเสรีภาพและทางเลือกของผู้อื่นจะไม่มีภารกิจหรือการเป็นทาสอีกต่อไป จะมีแต่การแสดงออกของภราดรภาพนี้

บทประพันธ์ของคุณกล่าวถึงความทุกข์ทรมาน การต่อต้าน แต่ก็มีการให้อภัยด้วย...

ผมพูดว่า “ผมจะไม่เห็นเลือดของผมเปื้อนมือคนอื่น ผมจึงลืมนว่าเป็นคนผิดๆ เพื่อที่จะให้อภัยแก่โลกนี้” นี่เป็นจุดเริ่มต้นของแนวคิดดังกล่าว : ผมเป็นนักหนังสือพิมพ์ ในปี ค.ศ. 1950 และมีเพื่อนผู้หญิงชาวฝรั่งเศสคนหนึ่ง เธอเป็นนักข่าวการเมือง ทุกครั้งที่มีการประท้วงทางการเมืองในแอฟริกา เธอจะตั้งคำถามกับผม ผมจะวางเฉยจนเกือบจะไม่รู้ร้อนรู้หนาว วันหนึ่งเธอพูดกับผมว่า “เจอราลด์ คนอาจคิดว่า คุณลืมนไปแล้วว่าคุณเป็นคนผิดๆ” ผมตอบว่า “ถ้าผมต้องคิดว่า ผมเป็นคนผิดๆตลอดเวลาแล้ว ผมคงไม่สามารถสู้หน้าคุณได้” นั่นอธิบายว่าทำไมผมถึงเขียนสิ่งเหล่านั้น

ถ้าผมต้องทบทวนคิดตลอดเวลาว่ามีคนผิดๆจำนวน ล้าน ๆ คน มีจุดจบในแอตแลนติก คนผู้ซึ่งต้องทนทุกข์ทรมานในโลกใหม่ และคนที่จมกองเลือดในยุโรป ผมคงจะไม่สามารถหลับตาได้อีกเลย

จำเป็นหรือไม่ที่การให้อภัยคือการลืมน

แนวคิดของการให้อภัยมีความเกี่ยวเนื่องกับการ ลืมน ถ้าคุณไม่ลืมนคุณก็ไม่สามารถให้อภัยได้สนิทใจ คุณจะ

ถูกรอบงำด้วยอารมณ์แห่งการล้างแค้นตลอดไป

คุณพร้อมที่จะใช้อารมณ์ขัน การผ่อนคลายอารมณ์ด้วย เรื่องขบขันแต่ก็เป็นอารมณ์ขันที่ก่อความอารมณ์ด้วย

ผมขอตอบว่าใช่ “ผมมีเสียงหัวเราะแห่งการเข็ดเข็ดเฉือน” ในหนังสือไซเคอะตาที่รุ่งโรจน์ของนายพลนิกอน นิคู การหัวเราะจะเป็นการขับไล่ ผ่อนคลายความเครียดและให้อิสราภาพ อารมณ์ขันป้องกันคุณ ทำให้คุณมีความสุข มันทำให้สิ่งทั้งหลายง่ายขึ้น ทำให้ความโกรธแค้นบรรเทาลง และเติมพลังให้กระชุ่มกระชวย

อารมณ์ขันเป็นอาวุธของเราซึ่งมีความอ่อนแอ ผู้อ่อนแอมักหัวเราะกับตัวเองเพื่อปลดอาวุธของศัตรู นั่นเป็นสิ่งที่อันเดร ซวาซ บาร์ท (นักเขียนชาวฝรั่งเศส) พูด เมื่อผมสัมภาษณ์เขาหลังจากเขาได้รับรางวัลวรรณกรรม กอนคอร์ท (ค.ศ. 1959) อารมณ์ขันคืออาวุธ

เหมือนเช่นบทกลอน...

อาจเป็นไปได้...

ซิคายา ดู ตามซิท เป็นผู้แต่งรวมผลงานกาพย์ กลอนไว้มากมาย ประกอบด้วย Le Mauvais Sang (เลือดซั้ว, 1955) และ Épitomé (กาพย์ย่อ, 1962) นิยายประกอบด้วย Les Cancrelats (แมลงสาบ, 1980) บทละคร : Le Zulu (ซูลู) ตามด้วย Le Dastin glorieux du Maréchal Nkion Nkiku, Prince qu'on sort (ไซเคอะตาที่รุ่งโรจน์ของนายพล นิกอน นิคู 1979)

คุณไม่คิดว่าคุณเป็นนักต่อสู้หรือ

ผมคิดว่าผมเป็นคนมุ่งมั่น ผมไม่คิดว่าจะมีวรรณกรรมใด ที่ไม่แสดงความมุ่งมั่นดังกล่าว ความหมายของความมุ่งมั่น ของผมคืออะไร สิ่งที่กำลังจะถึงการสื่อสารไปยังผู้อื่น อย่างมีประสิทธิภาพ และข่าวสารมีผลเป็นจริงอย่างน้อยก็ ในระดับต่ำสุด อารมณ์ขันคือการต่อสู้ บทกลอนคือการต่อสู้ การกระทำทุกอย่างที่สะท้อนจิตสำนึกภายในก็คือการต่อสู้เช่นกัน

องค์กรต่างๆ ที่ร่วมงาน

จิรนนท์ คุ้มพงษ์พันธ์ : แปล

© สิทธิภาพ Moonyoum Kim

ภาพเขียนโดย Moonyoum Kim สาธารณรัฐเกาหลี หนึ่งในภาพที่ชนะการประกวดภาพเขียนระดับนักเรียนในโอกาสปีสากลว่าด้วยโลกเรา

ยูเนสโกและสหภาพธรณีวิทยาแห่งนานาชาติ (International Union of Geological Sciences เรียกโดยย่อว่า IUGS) ได้ร่วมกันริเริ่มจัดงานปีสากลแห่งโลกเราขึ้น งานดังกล่าวได้ช่วยให้เราสามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยส่งเสริมให้ใช้สิ่งต่างๆ ในโลกกันอย่างชาญฉลาดและสนับสนุนให้วางแผนและบริหารจัดการให้ดีขึ้น เพื่อลดอัตราการเสี่ยงแก่มนุษย์ในโลกเรา

สำหรับโครงการนานาชาตินี้ มีหลายองค์กรด้วยกันที่กำลังร่วมมือกันดำเนินงาน

ตัวอย่างเช่น

- สหภาพธรณีวิทยาแห่งนานาชาติ
- ปีสากลว่าด้วยโลกเรา
- สมาคมธรณีวิทยา
- สถาบันธรณีวิทยาแห่งอเมริกา
- สหภาพวิทยาศาสตร์ทางผิวดินแห่งนานาชาติ
- สมาคมการสำรวจสิ่งแวดล้อมทางไกลแห่งแอฟริกา
- สมาคมต้นกำเนิดแหล่งแร่แห่งนานาชาติ
- สหภาพวิทยาศาสตร์ทางธรณีแห่งยุโรป

ติดตามความเคลื่อนไหวได้ที่ www.unesco.org

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติ ว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ
สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ 10300